

SITUATION

S T H L M

#229

SEPTEMBER 2016
ÅRGÅNG 21

PRIS: 50 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

SLUSSEN
NU BÖRJAR DET

**NYTÄNK PÅ
NOBELBERGET**

**RÖRIG
KOMMUNIKATION**

JOAKIM PIRINEN
RITAR BORT SIG SJÄLV

**NY GENVÄG
TILL SLÄKTEN**

*"Jag är ett gammalt Cat Stevens-fan,
liksom, som bara försöker hänga med"*

LALEH

ROJDA SEKERSÖZ SANNA BRÅDING KOMPANI GIRAFF UKULELESPELEN BIOGRAF VICTORIA 80 ÅR

NALEN

THE JAYHAWKS

TOR 15/9

WOVENHAND

FRE 30/9

BODYFEST 2016

LÖR 15/10

LACUNA COIL

MÅN 31/10

NOUVELLE VAGUE

LÖR 19/11

IAN

HUNTER

AND THE RANT BAND

MÅN 21/11

EINAR SELVIK

FRE 25/11

DAVID URWITZ

LÖR 26/11

REGERINGSGATAN 74. MER INFO OCH BILJETTER PÅ: WWW.NALEN.COM 2016

ANGELA MARKLEW

18 FRÅN VÄLDIGT UNG ÅLDER HAR JAG HELA TIDEN TÄNKT: HUR JAG SKA BYGGA ETT INDEPENDENT LIV DÄR JAG HAR MAKT ÖVER VARDAGEN?

Med huset i Hollywood som bas försöker Laleh skapa sig det liv hon behöver. För att få vara sig själv.

MAGNUS SANDBERG

28 "NÅGON VILLE FÅ TOLV PLATTOR AV DET GULA TEGLET."

En stockholmare ville ha en del av Slussen uppkaklat på sin sovrumsvägg.

JONAS ERIKSSON

14 "JAG SKICKAR MYCKET SOM ÄR HALVBRÅDIS OCH EN DEL HELBRÅDIS."

Fredrik Ahlén på näringsdepartementet använder rörposten.

12 Joakim Pirinen

"Skyskrapar på Bogesundslandet, så att man slipper riva i innerstaden. Som ett Manhattan med utsikt över skärgården."

34 Ny genväg till släkten

Med DNA-teknik kan man se att faderslinjerna för svenska män till 80 procent kommer från ett fåtal mäktiga män på Bronsåldern.

38 Nyfänk på Nobelberget

Flyktingmottagande, konserter, japansk bondage, religiösa ateister, kontorshotell och tunga klubbkvällar. Inom ramen för ett rivningskontrakt.

56 Svepet

Kompani Giraff gör poetisk cirkus av Stig Dagerman, Sanna Bråding släpper självbiografi, biograf Victoria 80 år, Zelda, recensioner med mera.

7 Rojda Sekersöz

Har just filmat klart. Och behöver nu ta en paus från Stockholm en stund.

8 Gata fram och tillbaka

Tvärbanan, Pokemonjägare, ett borttappat gosdjur på en papperskorg. Och fem skjortor på galje för en hundring på Lugnet Allé.

10 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnären Jesper Waldersten.

11 Krönika: Maria Hagström

I lag med grannar.

42 Min plats i stan

Raoula Barch säljer nästan varje dag vid Ringen, Skanstull.

45 Mina Drömmar

Robert Malmros vill segla jorden runt. I en Formosa-båt.

55 Korsord

64 Brillant

Spoken word-vinnaren Mariama Jobe.

66 På hörnet

Tyska Brinken/Stora Nygatan

Sanna Bråding.

ROBERT ELDORIN

Minnet av minnet av Jan Lindström

S kulle hänga undan en kavaj. Kände igenom fickorna. I höger innerficka låg ett vikt papper, jag tog upp det och vände på det. Det var begravningsprogrammet från reporter Jan Lindströms begravningsgudstjänst i Täby kyrka 4 september förra året.

Hade han inte varit död hade han varit här just den här dagen, läst korrektur, bullrat lite över någon idiotisk felskrivning, skrattat och läst någon formulering högt som han hyllade. Kaffe hade han hämtat i automaten ute i försäljarnas café och blivit stående och talat med någon av dem en stund. Sin svarta skinnjacka hade han hängt över stolsryggen

Och lånat en penna av mig.

När han läst allting klart hade han förmodligen haft synpunkter – både positiva och negativa – om innehållet: "För mycket popsnören på omslaget", hade han säkert ansett om Laleh. Men gillat bildjobbet om Slussen och Gerd Erikssons reportage om rörpost. Och antagligen berättat något personligt minne av Joakim Pirinen från en grej han gjorde på honom för Expressen för länge sedan.

Sedan hade han tagit jackan från stolen, sagt "Hej då, bebisar" och gått ut till bilen, kanske passerat den polska korvaffären vid Zinkensdamm och köpt med sig lite mat hem.

Några dagar senare hade han ringt. Eller jag. Och så hade diskussionen om kommande texter och

reportage rullat vidare.

4 september ska jag spela Lars Gullins "Silhouette – den spelades efter välsignelsen på begravningen – för att hedra reporter Jan Lindström som i good standing skruvade locket på pennan 9 augusti 2015.

VI HAR INLETT en tradition som beräknas pågå i nio år. Med start i det här numret kommer jag och fotograf Magnus Sandberg dokumentera nybyggnationen av Slussen. Den tredje fredagen i augusti kommer vi, årligen, att fotografera Slussen och rapportera om rådande läge i byggropen.

Rörpost – den vakumstyrda efterföljaren till internpostmästeriet

– fanns det fog att tro var en utdöd kommunikationsform. Men inte – både Danderyds sjukhus och Regeringskansliet bygger ut sina system.

Joakim Pirinen ritar helst bort sig, Rojda Sekersöz har precis filmat klart, Mariama Jobe pratar sin poesi.

Och Laleh har sin studio i huset i Hollywood så hon slipper åka någonstans när hon ska jobba. Så hon kan jobba jämt. Enjoy.

Ulf Stolt

chefredaktör
& ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Situationist "Laleh gjorde mitt jobb enkelt, hon har en kreativ naturlighet framför kameran."

Angela Marklew

GÖR: Fotograf baserad i Los Angeles. Har fotograferat Laleh till numrets omslagsintervju.

"JAG LÄMNADE MIN hemstad Ottawa i Ontario i Kanada för att försöka mig på en karriär som fotograf i Los Angeles. Jag kontaktades av Situation Sthlm via en vän som rekommenderade mig till uppdraget. Fotograferingen skedde i Santa Monica, precis i närheten av det café på 18:th Street där intervjun gjordes. Laleh gjorde mitt jobb enkelt, hon har en kreativ naturlighet framför kameran.

När jag inte fotograferar redaktionella uppdrag eller reklamjobb, kan jag påträffas nästan där jag håller på att experimentera med olika analoga fotoprocesser. Eller ute på vägarna på jakt efter öde hus att undersöka och fotografera. Mina bilder har kunnat ses i en mängd olika internationella magasin, bland annat *Marie Claire* och *Vouge*. Och nu också i Situation Sthlm."

Ulf Stolt

GÖR: Chefredaktör och ansvarig utgivare. Har i det här numret bland annat intervjuat Laleh.

"I EN VÄRLD där man ofta talar om att den nya tekniken gör världen mindre och för människor närmare varandra utan att de måste resa själva, är det kul att se att det går att använda delar av tekniken till att bestämma saker, men sen helt enkelt åka dit man måste och träffa en människa i verkligheten.

Fotografen Angela Marklew – läs mer om henne ovan – var ombord redan efter ett sms. Hon rekommenderades av en amerikansk fotograf-

kollega till Magnus Sandberg, en av våra fasta frilansfotografer.

Och Laleh bestämde sig nästan med vändande post att medverka, det vara bara några grejer hon hade planerat hon var tvungen att flytta runt så vi hade några timmar på lördagen för intervju och fotografering. Det var verkligen små marginaler tidsmässigt. Jag befann mig bara drygt 50 timmar i Los Angeles. Men allt satt."

REDAKTION

Chefredaktör och ansvarig utgivare
Ulf Stolt
ulf@situationsthlm.se
08-545 953 90

Reporters

Maria Hagström
maria@situationsthlm.se

Art Director

Johan Olsson

Webbredaktör

David Bogerius

Redaktionsråd

David Bogerius, Gerd Eriksson,
Alexandra Sundqvist

Korrektur

Helena Gunnarsson

Medverkande skribenter

Henrik Emilson

Medverkande fotografer och illustratörer

Arda Eken, Jonas Eriksson, Anneli Hildonen, Anne-Li Karlsson, Angela Marklew, Magnus Sandberg, Jesper Waldersten

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material.

Hemsida

www.situationsthlm.se

E-post

red@situationsthlm.se

Tryck

V-Tab 2015

Räckvidd

131 000 läsare
(Orvesto konsument 2016:1)

Upplaga

27 200 ex/mån (TS helår)
ISSN: 1400-4437

LEDNING & ADMINISTRATION

VD
Pia Stolt
pia@situationsthlm.se
08-545 953 87

Styrelse

Hans Larsson (ordförande), Ulf Stolt,
Rainbow Sweden

Ekonomi

Lilian Dahlqvist
lilian@situationsthlm.se
08-545 953 86

Adress

Timmermangatan 38
118 55 Stockholm

Tel

08-545 953 81

Fax

08-668 79 09

Organisationsnummer

55 66 49-1071

Plusgiro/Bankgiro

pg. 25 59 89-6
bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET

Verksamhetsansvarig
Jenny Lindroth
jenny@situationsthlm.se
08-545 953 88

Samordnare

Ingmari Olofsson
ingmari@situationsthlm.se
08-545 953 81

Jonas Svensson

jonas@situationsthlm.se
08-545 953 81

Telefonnummer distribution

08-545 953 81

Öppettider

Måndag till fredag kl. 8-15
Lördag kl. 10-14

Plusgiro/Bankgiro

pg. 28 19 18-3
bg. 5357-3259

Organisationsnummer

80 24 11-1497

ANNONSERING & PRENUMERATION

Herman Sundgren
herman@situationsthlm.se
08-545 953 94

Catharina Persson

catharina.persson@mediakraft.se
tel. 070-421 02 80

Robert Wallner

robert.wallner@mediakraft.se
tel. 070-992 53 43

Privatprenumeration

12 nummer kostar 660 kronor

E-post

situationsthlm@pressdata.se

441 428

I huvudet på läsarna

"Ni stal vår barndom och gjorde karriär på vår bekostnad."

Orkar du minnas?

– Till barnavårdstanten Maj-Britt

Jag saknar min mamma som gick bort 1999 i Malmö. Ångesten, förtvivlans gråt, sliter i mig, det gör ont. Såg ett program på tv och då vaknade gamla sår. Det system som du var en del av då ni stal min barndom. Långt, långt in i framtiden när du är borta och även jag, kommer många av oss före detta barnhemsbarn att gråta, förtvivlade över det ni gjorde mot oss barn.

Barnhemsbarnens sten på Adolf Fredriks kyrkogård är och förblir ett minne över oss och allt vi fick utstå, alltmedan sossarna säger: "Vi visste ingenting". Skitprat. Vi lever med hemska minnen.

Vad ska eftervärlden säga om alla övergrepp som begicks? Jag läser mina 800 sidor av journaler och gråter. Fattar du? Alla papper, Birgittas död 1962, hon frös ihjäl i Laxå. Det knäckte min mamma och för att bedöva mig tog jag massor av droger. Systemet kontrade med tre år på Fagered – stryk, stryk.

Nu börjar vi att dö en efter en, men vad ska hända med de tusen barn som i dag ska mala genom systemet? Vem ska stoppa skiten som i dag riktas mot dem?

Jag känner mig övergiven och ångesten sliter sönder mig inifrån.

Runt omkring mig deras ansikten, fläckade av tårar och blod. Ni stal vår barndom och gjorde karriär på vår bekostnad. Fast det fattar väl inte du, 800 sidor och det bara om mig.

När jag tittar på denna hög av skam då gråter jag av förtvivlan. Och

då kan inte ens drogerna hjälpa mig längre. Många, cirka 3 000-5 000 vänners död har jag upplevt mellan åren 1965 och 2016. Alldeles för många begravningar. Än i dag så sitter jag och håller handen på förbrukade, vanvårdade barn vid deras sängar när de dör. Alla med samma upplevelser som jag. Och min kudde är genomvåt av tårar, förtvivlans gråt skakar min kropp.

Hur kunde ni göra så här mot oss? Vi samhällets styvbarn kommer aldrig att ge upp.

BABA ELIAS

Kul reportage

Blev glad av att läsa Situation Sthlms senaste nummer och det trevliga reportaget om graffitiwandringen. Just gatukonst och uttryck i det offentliga rummet tycker jag är intressant att läsa om och det gläder mig, som sagt, att en tidning som Situation Sthlm belyser de grejerna. Bra. Vill också säga att jag är en gammal köpare som gjort ett långt uppehåll men nu börjat läsa igen. Tidningen har aldrig varit bättre.

KJELL SAMUELSSON

Rättelse

I förra numrets reportage om före detta tidningsförsäljaren Pia Sjögren blev uppgiften om hennes nuvarande arbetsplats felaktigt angiven. Pia Sjögren jobbar sedan två år tillbaka på Kvinnohemmet Eva rehab i centrala Hudiksvall och ingen annanstans.

Passar samtidigt på att be om ursäkt för misstaget.

ULF STOLT, CHEFRED & ANSV. UTG. SITUATION STHLM.

Skriv till I huvudet på läsarna

Situation Sthlm, Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm. Fax: 08-668 79 09. Mejl: red@situationsthlm.se. Skriv namn och postadress (om du har någon). Redaktionen förbehåller sig rätten att redigera insänt material.

Det finns mycket kvar att kämpa för.

Tillsammans kan vi se till så att det fortfarande går att bada i en fin insjö. Att du kan ta en promenad i skogen. Eller kanske bara plocka några goda blåbär.

Vi kan se till att bin inte dör ut på grund av farliga bekämpningsmedel. Vi kan se till att det finns fisk kvar i haven. Vi kan minska koldioxidutsläppen. Och vi kan se till att flera hundra år gamla naturskogar inte huggs ned på bara några dagar.

Och ju fler vi blir desto större skillnad kan vi göra. Då kan vi få politiker att förstå att det är dags för en förändring. Vi kan säga ifrån och visa på konkreta lösningar. Vi kan sätta press på företag. Och vi kan göra det lättare för dig att välja varor i butiken som är bra både för dig och naturen.

Vill du vara med?

Sms:a medlem till 72 900 eller gå in på naturskyddsforeningen.se/medlem
Ett medlemskap kostar 24 kr/mån.

Bilden är tagen i Padjelanta som hotades av vattenkraftsutbyggnad men som blev nationalpark 1962, ett förslag som Naturskyddsföreningen la fram 1957.

Naturskyddsföreningen

HUVUDSTAN

Cykelotta på Söder

TIDIGT Gå upp tidigt, kliv på hojen och följ med på en guidad tur om 1900-talets bostadshistoria på Södermalm. Du får veta mer om kvarteret Mullvaden som ockuperades, ungarshotellet som förvandlades till bostäder och funkishuset som byggdes för ensamstående kvinnor. Det blir också en titt på Söders miljonprogramhus och en chans att lära mer om doldisen som ritade dem.

Cykelottan startar 06.00 på Skeppsholmen och med på turen är två ciceroner från Arkitektur- och designcentrum. Det är inget tempo-lopp utan cyklingen går i sakta mak så att alla hänger med.

– Turen tar tre timmar. Och vi avslutar på Skeppsholmen där vi åter frukost tillsammans och resonerar om

MARCUS ERICSSON

det vi har sett. Den som vill kan se utställningen Bo.Nu.Då inne på museet, säger Madelène Beckman, pedagog på museet och en av

guiderna på cykelottan. Cykelottan trampar i väg 11 och 25 september mellan 06.00 och 09.00.

GERD ERIKSSON

"Penntillverkaren Bic fann i en undersökning att var tionde tonåring inte äger en penna och att en tredjedel av dem aldrig har skrivit ett brev."

Ur boken *Brevet som försvann*. Där förutspår författaren Anders Mathlein att många vuxna om 30 år kommer ha en handstil jämförbar med dagens tioåringar.

Franska tisdagar på Zita

BASKER Sedan 2004 har Franska filmfestivalen arrangerat olika evenemang och visningar i Stockholm. Ett återkommande inslag i verksamheten är de Franska tisdagarna på Zita, i år mellan 13 september och 11 oktober. Bland guldkornen finns komedin *Lolo* av Julie Deply, *I morgon*, en dokumentär om folk som tar aktiva tag mot klimatförändringar, *Cezanne och Zola* om den oväntade vänskapen över klassgränserna mellan konstnären Paul Cezanne och författaren Emile Zola, samt den kusliga *The End*, där Gerard Depardieu spelar en jägare som går vilse i skogen och inser att han inte är ensam där.

HENRIK EMILSON

Valthorn och fallfrukt i Hökmossen

FESTIVAL 25 september är det dags för Hökmossens Äppelfestival. Det blir uppvisning i hur lätt det är att ta hand om äpplen genom att musta dem. En specialist på beskärning av äppelträd kommer också att vara på plats för att ge tips och råd. Och så blir det loppis och café.

Pricken över i – eller kärnan i det hela – är den stora paraden längs Korpmossevägen. En parad till äpplets ära med musik skriven bara för festivalen. En mässingsorkester kommer att gå i täten och alla som vill kan gå med. Den som har ett instrument hemma uppmanas att ta med det.

HÖKMOSSENS ÄPPELFESTIVAL

– Jag har specialskrivit musiken till paraden. Den heter "Hökmossens paradmarsch" och noterna finns redan utlagda på Facebook, säger Mikael Jacobsson, en av initiativtagarna till festivalen.

GERD ERIKSSON

Designad nattmarknad

SENT När designbutikerna i city stänger för kvällen öppnar nattmarknaden på Hötorgsterassen. Där blir det musik, food trucks och spännande formgivning från ett trettiotal utställare. Kravet på utställarna är att det ska vara deras egen design. Och utbudet är blandat.

– Det är allt från kläder, prints, smycken, accessoarer och möbler. Bredden gör helheten och det finns nåt för alla besökare. Samtidigt är det ett bra sätt för nya formgivare att nå ut, säger Elin Wiktorsson, grundare av Designmarknad Sthlm och nattmarknaden.

Hur kommer foodtrucks upp till terrassen?

– Med lyftkran, men det är Vasakronan som äger fastigheten som står för det, säger Elin Wiktorsson.

Nästa nattmarknad är 24 september mellan 18.00 och 23.00. Gratis inträde.

GERD ERIKSSON

För en friskare stad

TRÄNING Den 4 september uppmanas alla stockholmare att komma till Djurgården för att röra på sig och lära sig mer om hälsa på sig och lära sig mer om hälsa på både kropp och själ. På platsen mellan Sjöhistoriska museet och Villa Källhagen erbjuds bland annat pop-up-spa, gymtält, sångövningar och Zumba i grupp.

Forskare, läkare, sjukgymnaster och personliga tränare kommer också att vara på plats för att svara på frågor om hälsa. Och dagen avslutas med en stor gemensam promenad på fem kilometer där Susanne "Knip" Lanefelt står för uppvärmningen.

Arrangörer är 1,6 miljonersklubben i samarbete med organisationen Ut i det fria. De välkomnar både kvinnor, män och barn till Hälsodagen.

– Allt är gratis och med lite tur kommer det också att finnas en bubbelpool på plats, säger Ranna Kas-Hanna, 1,6 miljonersklubben.

GERD ERIKSSON

ROJDA SEKERSÖZ HAR JUST FILMAT KLART

"Man måste ta en paus från Stockholm ibland."

Vad handlar filmen om?

– Den handlar om 25-åriga Mirja som kommer ut från ett fängelsestraff och tvingas välja om hon ska gå tillbaka till sina vänner som varit som hennes familj eller till sin sjuka mamma och syster. Det är mycket en "coming of age-film", om att växa upp, och handlar om vad man ska göra, vem man vill bli, om de val som ens livsvillkor tvingar en att göra.

Varför just den historien?

– Dels så känns temat universellt och så ville jag undersöka begrepp som rätt och fel.

Vad vill du att man ska ta med sig efter att ha sett filmen?

– Jag vill framför allt att man ska ha blivit berörd, att man ska ha skrattat lite, blivit lite ledsen, eller till och med gråtit lite, och att man ska tänka. Jag vill inte vara moraliserande, men jag hoppas filmen väcker mycket känslor och frågeställningar, utan att ge lika många svar. Det får man fundera på själv.

Hur är det att vara filmmakare i Stockholm i dag?

– Stockholm är en bra inspirationspåfyllnadsstad. Det är så många människor i rörelse här, så himla många människoöden som korsar varandra som kan bli till berättelser. Samtidigt är det väldigt mycket intryck hela tiden, så jag tror också att man måste ta en paus från Stockholm ibland för att förstå vad Stockholm är, och låta staden sjunka in. Men generellt har Stockholm skapat många förutsättningar för mig tack vare de människorna som finns här.

HENRIK EMILSSON

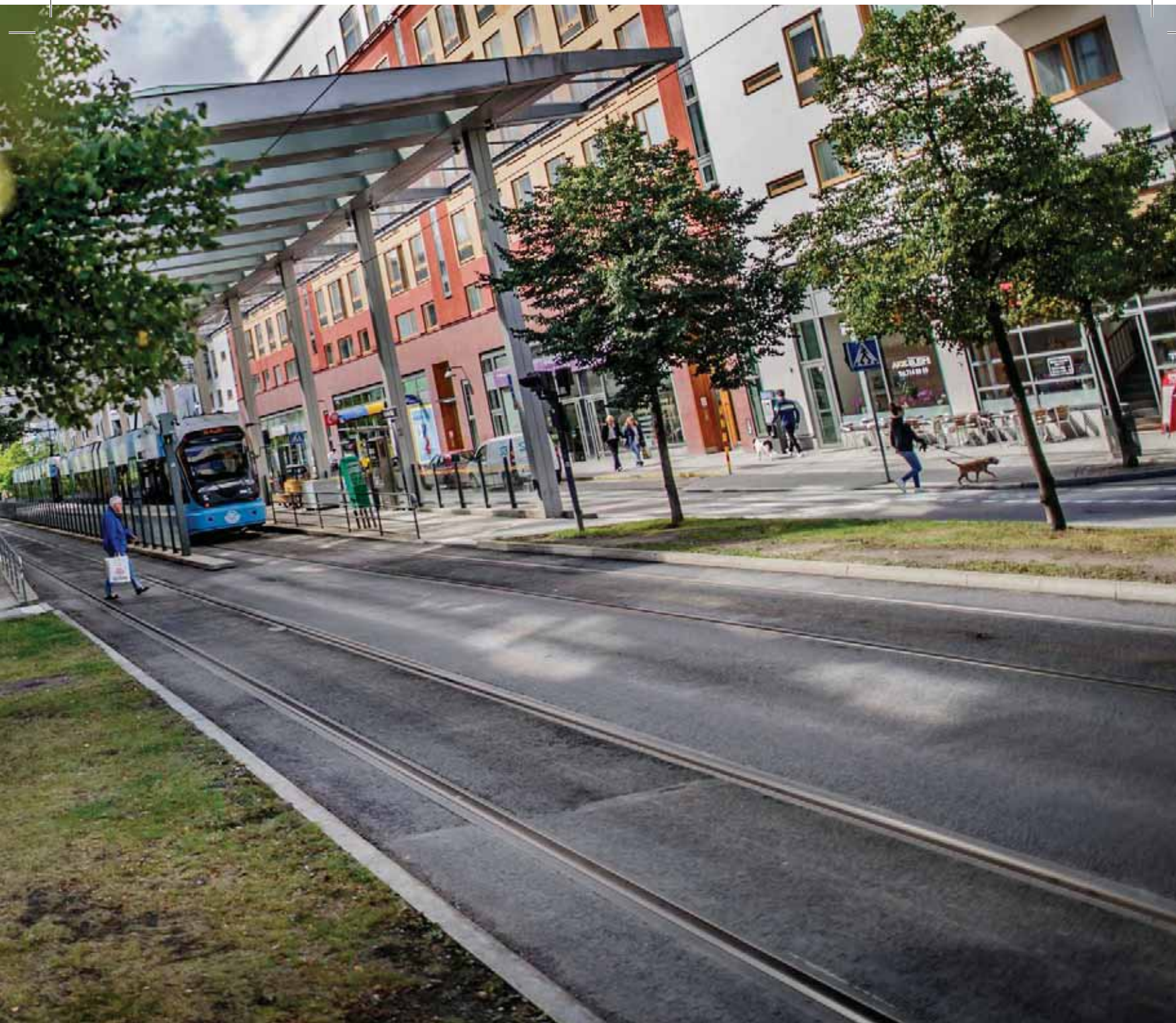
Lugnets Allé, Hammarby Sjöstad 10.55-11.36

Från rondellen vid Hammarbyvägen till den skarpa högersvängen vid Båtbyggargatan går Lugnets Allé. Tvärbanan mellan körbanorna, ett tappat gosedjur väntar på locket till en papperskorg och hon på cykeln fick inte sin Pokemon. Men fem tvättade skjortor på galge funkar. TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

FLAGGORNA I VINDEN utanför Circle K-macken vid rondellen pekar mot Södermalm. En tung bärgningsbil stampar sig ur tunneln på andra sidan och svänger in på allén. Tre yngre män kommer gående i bredd på trottoaren på andra sidan. En av dem, han i enbart t-shirt som går närmast gatan, sackar lite efter och låter de andra passera, sedan stannar han till vid ett skyltfönster men går snabbt i kapp de andra igen.

Den sluttande nedfarten mellan körbanorna i riktning mot rondellen tycks utmytna i en hyrbilsfirmas garage.

Det står en dam med hund utanför Systembolaget och läser på affischen som berättar att Tommy Nilsson, Uno

Svenningsson och Patrik Isaksson är de som nu kommer med sommaren. När hunden skäller till och drar lite i kopplet säger hon bara "tysta sig nu, tysta sig nu", till hunden medan hon fortsätter läsa på affischen.

Tvärbanan stannar till vid Sickla kaj, två vagnar på väg till Alvik. Ett par kommer springande från mäklarkontoret på andra sidan gatan och är synnerligen nära att missa tåget.

En gul lastbil med en sorts kranarm på flaket står med blinkande lyktor på lastplatsen. Precis när en vit kombi passerar svänger lastbilen ut i körbanan, rakt framför en cyklist och den vita bilen. Det blir en kort stångning med tuta och skrik innan samtliga

fordon till slut försvinner åt samma håll men i olika takt.

I FÖNSTRET TILL ett mäklarkontor har en tvåa på Midskeppsgatan – "Kvällssol, fri vy och en terrassliknande balkong" – utgångspriset 3 995 000 kronor.

En kundvagn från Systembolaget står lutad mot en parkeringsautomat.

I parkeringsfickan precis framför det som kallas Glashuset står tre röda, nästan likadana, bilar parkerade.

En mamma med en tvillingvagn kommer ut från butiken som tillhandahåller mobil- och dataservice och lägger ner sin telefon i handväskan hon har hängande över vagnshandtaget innan hon fortsätter gatan ner. Båda

barnen sover.

Någon har lagt ett tappat gosdjur – en vänligt leende vit kanin med stora, rosa öron – på locket till en papperskorg.

Kyrkan skyltar med musik i sommarkvällen. Och upptaktssöndag.

En grå bil står och laddar vid den gröna laddstolpen.

På tvätten på hörnan innan bron över Sickla kanal kan man få fem skjortor tvättade för 100 kronor, de levereras på galge. Det går även att få skorna reparerade där, under tagline "vi rättar till dina snedsteg".

DET ÄR SEX grå lampor på bron i par om två.

På andra sidan bron, om man har

rondellen uppe vid macken i ryggen, har de båda fasaderna på husen närmast bron ett utstickande, kaklat blått utskott med öppningar in mot balkongernas kortsidor.

I blomsteraffären är det 50 procenters rabatt på vissa blommor, dras av i kassan.

Det är städgata på tisdagar 0-6 och avgift mellan 9-17 på markerade platser, röd eller blå biljett.

En kvinna i blå kofta på cykel som talar i handsfree stannar till, säger: "en sekund bara", mekar lite med skärmen och säger sedan: "Nej, jag fick den inte", och rullar sedan vidare.

Utanför spelbutiken tippas en trottoarpratare. 📞

VAR MOT ANDRA
SOM DU VILL ATT ANDRA
SKA VARA MOT
MYGG.

MARIA HAGSTRÖM I LAG MED GRANNAR

TÄNK SÅ MÅNGA grannar det har blivit genom åren. Om jag har bott på minst 20 adresser och haft minst 20 grannar på varje adress så snackar vi minst 400 grannar. Några av dem minns jag ansiktena på. Ytterligare några minns jag hur de var, vad de gjorde, hur de lät och någon av dem gav mig mitt namn. Mina föräldrar ville egentligen döpa mig till Helena, men eftersom grannen hette Helen så gick det inte. De kunde tro att vi härmades. Det fick bli Maria.

Ett av mina första starka minnen är också av några grannar. Deras hus stod i lågor. Och jag stod i vardagsrumsfönstret och kikade ut på den höga elden som lyste upp mörkret och brände upp allt som grannfamiljen ägde.

Kommer också ihåg en granne som skrattade när jag frågade: "Ska vi leka?" Töntigt, det heter "ska vi va' i lag?" sa hon. Och sen så lekte vi nog bara den gången men aldrig mer igen.

Jag hade en vuxen granne som sa till min lillebror att hon skulle skjuta vår katt om katten gick över deras tomt igen. Det var grannen som blev slagen av sin man. Här fanns också

grannen som alltid fick sina jordgubbar uppåtna, grannen som reste jorden runt och grannen som inte hade några kompisar i skolan. Också grannarna som rullade skvallret nedför gatan. Här bodde även "08:orna", men jag kan inte minnas en enda som kom från ett annat land.

Det var en ganska vanlig medelklassgata i en medelstor stad.

HIPPA OMRÅDEN DÄR MÄNNISKOR GILLAR ATT TALA FINT OM INTEGRATION MEN ÄNDÅ FORTSÄTTER ATT BARA UMGÅS MED OCH BO BREDVID 'LIKADANA'.

I STOCKHOLM BYTTES det fyrkantiga huset ut mot fyrkantiga hus med många fyrkanter i. Ibland befinner vi oss bara någon meter ifrån grannen, ändå vet jag knappt vad människan som snarkar på andra sidan väggen heter. Men genom väggar får vi veta mer än vi kanske borde. Hemligheter som inte kan döljas. Ljud som

reser genom väggar och ventiler får grannarna att förstå att paret ska skiljas innan de själva förstår det. Eller förstår att en annan granne har inlett en ny relation när orgasmtjuten börjar ljuda. Och tystnaden som lägger sig när förälskelsen gått över.

Ibland knackar det på dörren. Och där står grannen och erbjuder sig att handla mat på storköpet och jag blir

med bilagor om brandskyddslagen. Det finns grannar jag gömmer mig för och grannar som gömmer sig. I ett hyreshus i ett ganska vanligt medelklassområde.

Det sägs ju att vi vill bo granne med dem som är lika oss själva, att det känns enklast och tryggast så. De som röstar på samma parti, väljer samma sorts förskola, tjänar lika mycket och talar samma modersmål. Fast helst vill vi ändå bo granne med Mark Levengood.

Men många som väljer att bo lika-lika pratar samtidigt om segregationen i stan som förjävlig. Som om segregationen bara handlar om områden som inte rör oss själva, att vi inte har en del i det. I många områden kan inte människor välja var de ska bo, till skillnad från hippa områden där människor gillar att tala fint om integration men ändå fortsätter att bara umgås med och bo bredvid "likadana". I alla fall så lika som skenet först visar, vad som pågår bakom dörrarna kan bara väggarna avslöja. Men vi kan leka lika? "Vara i lag". Hur kvalar folk in till laget? Och vem får spela med Mark Levengood? 🗣️

VÄLPLANERAT BOLÅN
I GENOMGÅENDE BRA SKICK.

Flytta till oss och bli en av Sveriges nöjdaste bolånekunder.

För andra året i rad har vi fått utmärkelsen "Sveriges nöjdaste bolånekunder" i Svenskt Kvalitetsindex undersökning. Vid flytt av bundna bolån så kan din nuvarande bank ta ut ränteskillnadsersättning.

SBAB!
från dröm till hem

Joakim Pirinen befarar att Stockholm riskerar att kantra "som en lyxkryssare där alla passagerare ställt sig på babords sida". Han tecknar för att slippa sig själv och med två nya böcker – en stor och ambitiös, en mindre – är det uppenbart: han blir aldrig av med Socker-Conny. **TEXT DAVID BOGERIUS FOTO ANNELI HILDONEN**

RITAR BORT SIG

Det senaste seriealbumet, *Kommisarie Kvadrat*, blev ingen succé. Men nu har Joakim Pirinen laddat om med två nya album på en gång. *Att misslyckas som människa* och *Född ur ett svart ägg* består inte så mycket av tecknade serier som av skämtteckningar.

– Alla är inte roliga, men alla har en poäng. Som kan vara en hemsk poäng, som i en skräckfilm. Alla mina tidigare seriefigurer är med, dock. Ett stort antal ämnen tas upp i bilderna, kanske lite för lite samtidskritik och lite för mycket språkliga skämt, men det är så hjärnan min är.

Hans mest kända figur, Socker-Conny, dyker upp i båda nya albumen. På det ena är han till och med på omslaget.

– Jag tecknar honom sällan numera. Han är ingen lyckad seriefigur på så sätt att han är alldeles för komplicerad att rita. Hans byxor, som är frammodellerade med ett oerhört antal mycket små streck, är en ren pina att få till och tar en evig tid att rita. Min systerdotter föreslog att jag skulle byta byxor på honom, och dra på honom ett par svarta läderbrallor i stället. Det är kanske en lösning.

Den våldsamme Socker-Conny var med redan i Joakim Pirinens debutalbum *Välkommen till sandlådan*, 1983, och fick ett helt eget album två år senare.

– Jag läste om *Socker-Conny* för typ 15 år sen och chockades av hur rasistisk Conny var. Det kom jag inte alls ihåg. Det var i och för sig i linje med hans anti-karaktär och albumet gjordes så att säga också "före rasismen", den nutida svenska rasismen. De första skinheadsens dök upp ungefär samtidigt som *Socker-Conny* blev teaterföreställning, ett halvår efter att albumet kommit ut.

IDÉERNA FLÖDAR OAVBRUTET in till den 55-åriga skaparhjärnan, men när han började jobba med *Att misslyckas som människa* saknade han helt serieidéer.

– Jag har känt att de svenska serierna har utvecklats åt ett helt annat håll än jag själv de senaste decennierna. Yngre serie-tecknare ritar självbiografiska serier eller tar upp åsikter som de har, medan jag har alltid tecknat för att slippa mig själv.

JAG HAR ALLTID TECKNAT FÖR ATT SLIPPA MIG SJÄLV.

När jag filar på en idé eller tecknar konstiga djur så slipper jag den malande, inre monologen så länge arbetet pågår. Jag slipper tänka på vem jag är och vad det ska bli av mig och hur andra kan tänkas se på mig och all sån skit. Man är så full av sig själv och att få vara nån annanstans ett tag har jag alltid uppfattat som ett privilegium, det största för en skapande människa.

Hur kommer det sig att du ger ut två böcker samtidigt?

– *Att misslyckas som människa* är den stora, ambitiösa boken och *Född ur ett svart ägg* är en liten bok, en pocket. Jag har gjort den mer som avkoppling. Ofta börjar jag dagen med att göra en liten teckning, gärna ett djur, och ibland säger de nåt som jag sen skriver dit i en pratbubbla.

Du blir ofta geniförklarad i recensioner. Hur känns det?

– Inte odelat positivt. Dels placerar det

mig i en särställning och skiljer ut mig från mina kollegor, som jag annars skulle kunna pratat med och dela erfarenheter med. Ensam på jobbet en vanlig dag är man heller inget geni. Varenda bild kräver en lång stund av ångest innan jag vågar börja skissa den. Ibland kan jag sitta mellan en halvtimme och trekvart innan jag ens vågar sätta pennan till pappret. Jag förstår inte riktigt varför, för om det blir det minsta fel är det ju bara att sudda ut, ingen ser det ju. Jag antar att man måste vara extra närvarande för att kunna teckna bra. Inget går på rutin. Att skissa en teckning tar en halv dag, sen är jag helt slut och måste sova middag innan jag klarar av att skissa en till.

Hur trivs du med att bo i Kärrtorp?

– Bättre och bättre. I Nackareservatet har jag hittat två nya sjöar, som man kan bada i, och i den ena bodde till och med en bäver. Mina söner har vuxit upp här, och det har varit utmärkt.

Du har ett stort intresse för stadsplanering och arkitektur. Hur ser du på utvecklingen i Stockholm?

– Jag skulle gärna se fler skyskrapor. Vi har tekniken och ett urberg att bygga dem på. Jag skulle gärna låta uppföra en stad av skyskrapor på Bogesundslandet, så att man slipper riva i innerstaden. Som ett Manhattan med utsikt över skärgården. Tunnelbanan skulle fortsätta från Ropsten i en båge över Lidingö, men det är bara drömmar. Det enda som görs är att det byggs dyrare och dyrare bostadsrättslägenheter och det är åt helvete. Till slut kantrar staden Stockholm, som en lyxkryssare där alla passagerarna gått och ställt sig på babords sida. ☹

JOAKIM PIRINEN FÖDD: 28 maj 1961 i Solna **BOR:** I Kärrtorp. **GÖR:** Serieskapare och bildkonstnär. Slog igenom 1985 med sitt andra seriealbum *Socker-Conny*. **AKTUELL:** Med albumen *Att misslyckas som människa* och *Född ur ett svart ägg* som båda släpps i september.

RÖRIG KOMMUNIKATION

Med rörpost kan man skicka både blod, viktiga dokument och kvarglömda löständer. Trots att mycket i dag är digitaliserat finns det arbetsplatser som är beroende av rörposten. Regeringskansliet och Danderyds sjukhus är två av dem. TEXT **GERD ERIKSSON** FOTO **JONAS ERIKSSON**

Fredrik Ahlén jobbar på regeringskansliet, närmare bestämt på näringsdepartementet där han är expeditionschef och ansvarig för det juridiska. Han lovordar rörpostens fördelar och är lika fascinerad varje gång av hur bra den faktiskt fungerar.

– Vi har fortfarande mycket pappersbaserad hantering och det är ofta snabba puckar mellan departementen som gäller. Att scanna in dokument och handlingar och mejla dem tar ibland för lång tid. Då är rörposten utmärkt.

Det som skickas i rören kan vara en originalhandling stämplad med ett diarie-nummer eller med en namnteckning. Det kan också handla om beslut som måste skrivas under snabbt. Och eftersom näringsdepartementet sitter i det gamla posthuset på Vasagatan, alltså rätt långt ifrån de andra departementen, så betyder rörposten kanske ännu mer.

– Alternativet för oss skulle vara att springa över själva med dokumenten till de andra departementen, vilket skulle ta tid. Det måste vi göra ändå ibland när det är handlingar med sekretessbelagda uppgifter som inte får gå med rörpost.

Det finns 4 000 medarbetare på regeringskansliet och de är utspridda över tio kvarter i centrala Stockholm. Rörpostsystemet under jord mellan dem är fyra kilometer långt och ungefär 100 försändelser per dag far runt i rören.

Hur gör du när du skickar rörpost?

– Jag ringer upp den jag ska skicka till och meddelar att det kommer rörpost inom några minuter. Sen går jag till stationen för rörpost, lägger ner dokumentet i en patron och knappar in adressen till mottagarens station. När patronen åker i väg hörs ett susande ljud.

Hur stora dokument kan du lägga i en patron?

– Det går ner dokument på 50 till 60 sidor. Och det man skickar kommer verkligen fram, det är ytterst sällan jag varit med om att nåt kommit på villovägar.

Om mottagaren ändå inte skulle vara på plats när försändelsen dunsar ner på stationen så vittjar vaktmästaren patronen och lägger innehållet i adressatens postfack. Den tomma patronen skickar han sedan tillbaka till avsändarstationen.

Rörposten fascinerar både tjänstemän och folkvalda.

Teknikern Erik Karlsson i övre delen av ett växlarum på sjukhuset.

Fredrik Ahlén på näringsdepartementet gillar rörpost.

En motorväg för rörpost på Danderyds sjukhus.

I en centerpartists blogg går att läsa att han var så fascinerad över systemet att han bad en kvinna från moderaterna skicka en chokladbit för att se om det verkligen funkade. Chokladbiten kom fram och han avnjöt den efter sin lunch den dagen.

Likaså twittrade en före detta anställd på regeringskansliet om hur någon testat att skicka en mumsmums till Finansdepartementet med rörposten. Den exploderade i patronen.

– Men det där hör till undantagen. Rörposten fyller helt klart en funktion i regeringskansliets arbete. Jag skickar mycket

som är halvbrädis eller helbrädis med rörpost och det funkar fantastiskt bra, säger Fredrik Ahlén på näringsdepartementet.

PÅ DANDERYDS SJUKHUS har de nyligen byggt ut sitt rörpostsystem.

Sträckningen är fem kilometer och nere i kulvertarna sitter flera breda rör bredvid varandra i taket, det är så kallade motorvägar för rörposten. Där går patronerna i en hastighet av ungefär fem meter per sekund och när de far förbi skramlar det till lite i rören.

Tomas Ivö och Marina Sjöström, två

Ett prov ska i väg till labbet från hudavdelningen.

Roboten på labbet underlättar hanteringen av patroner för personalen.

Marina Sjöström.

Tomas Ivö.

projektledare från Locum, har varit med och utvecklat sjukhusets nya system. De är rörpostnördar, men vill hellre kalla sig rörpostspecialister.

– Det finns ungefär 100 stationer där man kan ta emot och skicka rörpost på sjukhuset. I stort sett varje verksamhet har en station. Största utmaningarna när vi byggde nya rörpostsystemet var att hitta plats bland alla gamla installationer och att dessutom bygga under pågående drift på sjukhuset, säger Tomas Ivö.

Rörpostsystemet på Danderyds sjukhus har fyra växlingsrum. Växlingen sköts av en robot som är som en liten rullvagn. Snabbt flyttar den patronerna mellan de olika rören. I det största växelrummet går rören i kringelkrokar högt upp i taket för att få plats, det liknar närmast åkattraktionen Insane på Gröna Lund.

Vad är det för nåt som skickas i rörposten på sjukhuset?

– Det är främst prover från avdelningarna till labbet, det är blod till operationssalarna och det kan också vara personliga tillhörigheter som en patient glömt på en avdelning, som plånbok eller löständer.

Det går minst tusen försändelser varje dag i de här rören, säger Marina Sjöström.

Med hjälp av stora fläktar skapas vakuum i rören som suger eller trycker patronerna genom rörpostsystemet. Och på varje patron sitter ett litet chip som gör att det alltid går att se var i systemet den befinner sig. Det tar i snitt en till två minuter att skicka en försändelse, beroende på hur långt den ska.

En av teknikerna som underhåller rörpostsystemet visar på en datorskärm att det i maj gick 49 216 försändelser i rören. Och att det senaste veckan varit rusnings trafik vid sextiden på morgonen. Han tror att det kan vara frågan om morgonprov till labbet från inläggande patienter. Och det är just till labbet, eller avdelningen för klinisk kemi, som merparten av alla försändelser går. För att de som jobbar där inte ska få belastningsskador av att skruva upp alla lock på patronerna har de fått förstärkning.

– Där tar en robot emot patronerna, öppnar dem och sorterar innehållet i antingen akuta prov eller rutinprov, säger Marina Sjöström.

Finns det någon gräddfil i rörpostsystemet?

– Ja, blod till en akut sjuk patient går alltid före ett rutinprov till labbet, det sköter systemet själv, säger Marina Sjöström.

Hon tycker att det finns många fördelar med det moderna rörpostsystemet. Det går snabbare att få provsvar och personalen behöver inte springa med prover över hela sjukhuset längre. Vilket annars omräknat

skulle ta minst 30 heltidstjänster i anspråk under en dag.

– Sen är det bra på natten när det är svårt för personalen att lämna avdelningarna. Det blir också mindre belastning på hissarna som redan är hårt ansträngda, säger Marina Sjöström.

På Danderyds sjukhus är det i skrivande stund 3 458 personer som har behörighet att skicka rörpost. Och när det nya systemet infördes för två år sedan utbildades så kallade superanvändare på varje avdelning. De i sin tur har lärt kollegorna.

– För att systemet ska fungera klanderfritt tror jag att det är viktigt att personalen känner lite för det och har sett hur det är uppbyggt. Förstår man vad som händer när en patron skickas i väg så minskar risken att det blir fel, säger Marina Sjöström.

RÖRPOST

När NK invigdes 1915 hade varuhuset ett 7 500 meter långt rörpostsystem. Det lades ner 1931. En patron från den tiden finns bevarad i Tekniska museets samlingar.

Första kommersiella linjen inrättades 1853 mellan Londonbörsen och Electric Telegraph Companys huvudkontor.

Det längsta rörpostnätet fanns i Paris med en sträckning på 467 kilometer.

Kista Galleria har ett rörpostsystem där 140 butiker är ihopkopplade för en säker kontant-hantering. Även Systembolaget, Biltema, Ikea och vissa Coop och Ica-butiker använder rörpost av den anledningen.

FÅR VARA SIG SJÄLV

.....
Laleh är i dag en småföretagare i popmusikbranschen vars huvudkontor sedan en tid tillbaka ligger i ett hus i Hollywood. Med avstamp i en elva år gammal intervju i Situation Sthlm slår vi oss ner på Bob Dylans café i Santa Monica för att bland annat prata om kommande plattan *Kristaller*, öde, ego, låtskrivande, producerande, frihet och höghuset i Minsk. Och varför hon alltid är på väg någonstans. TEXT **ULF STOLT** FOTO **ANGELA MARKLEW**
.....

Någonstans ska en intervju ske. Och i någonting ska den ta sin början. I det här fallet sker intervjun på ett café i hörnet av 18:th Street och Broadway i Santa Monica i Kalifornien och avstamp tas i ett elva år gammalt nummer av Situation Sthlm. När jag lägger tidningen på det robusta järnbordets mosaikprydda bordskiva och frågar Laleh om hon minns den unga flicka som med blicken på samma gång orädd och aningen frågande tittar upp på läsaren, ler hon. Och säger: "Oj vad jag plockade ögonbrynen då... gulligt. Det känns som att titta på en gammal bild från barndomen".

Hon är 22 år på bilden.

Debutplattan *Laleh* har just släppts, det är april 2005 och artisten och låtskrivaren Kajsa Grytt är den som intervjuar Laleh – tanken var nämligen att en erfaren artist intervjuar en skivdebuterande, och att intervjuarens perspektiv kunde tillföra någonting till samtalet.

Vilket det gjorde. Laleh talar orädd och rundhänt om sin musik, hur den kommer till och vad det ska bli av den framöver och hur hennes karriär kommer att bli, vad som är viktigt för henne och vad hon hittills förstått av skivbranschen. Om vikten av oberoende. Om det nödvändiga med att lära sig tekniken och kunna producera själv för att styra och bestämma hur hon vill låta. Att hon är trött på att ta skitspelingar där baren inte stänger och folk inte lyssnar. Samt det synnerligen oviktiga med att redan nu behöva placeras i ett musikaliskt fack.

Bland annat.

Elva år senare kan man konstatera att precis allting Laleh i den intervjun tänker, planerar, hoppas och hävdar ska ske med sin musikaliska karriär har inträffat. And then some.

OM NY INSPELNINGSTEKNIK

– Jag är inte så insatt i populärmusiken heller, jag lyssnar inte så mycket på den – jag är ett gammalt Cat Stevens-fan, liksom, som försöker hänga med. Jag går efter vad jag tycker är kul och viktigt, jag försöker inte lyssna in mig på hur det låter i dag. Däremot så är jag intresserad av att uppdatera mina ljud hela tiden, mer nu än förr. Mer på senaste skivorna, just för att jag också fått den här producentaspekten och den här revansch känslan att man som tjej också kan göra popmusik.

JAG MÄRKTE ATT JAG NJÖT AV ATT BARA SMÄLTA IN, JAG KUNDE TRÄFFA MÄNNISKOR SOM INTE FRÅGADE MIG OM MITT LIV.

Men nu sitter vi alltså under ett parasoll på den teglade uteserveringen på 18:th Street Coffee House i Santa Monica och Laleh bläddrar fram intervjun och förlorar sig emellanåt i texten, blir kvar i läsningen och samtalet bromsar in några gånger i inledningen.

Platsen där vi sitter är inte vald helt av en slump. Planen först var att ses nere vid piren vid vattnet, Laleh och hennes assistenten, Gustaf Thörn, skulle dit på förmiddagen för att testfilma några tänkbara miljöer med en mobilkamera till en kommande video, men ansåg att det var för stimmigt för att kunna genomföra intervjun där. Så vi omgrupperade hit. Till ett café som saknar wi-fi, där det inte är tillåtet att tala i mobiltelefon och där det är så pass spatiöst möblerat att man tycks lite för sig själv vid borden.

Dessutom – enligt sägner och biografier – ägs caféet och hela kvarteret av Bob Dylan, som lär ha sitt privata gym med fullskalig boxningsring någonstans på andra sidan espressomaskinen.

Men det är en annan historia.

– Vad säger jag i intervjun?

Laleh ler, lutar sig fram mot bordet och viker upp nästa uppslag i intervjun. Jag pekar på ett citat där hon säger någonting om att "vara skriven på vattnet" och att hon på grund av sin uppväxt – flykten med föräldrarna från Iran som ettåring, höghuset i Minsk ett antal år och sedan via Berlin till Sverige och till slut Hammarkullen i Göteborg – fått "bära huset inom sig".

– Säger jag det? Vad fint. Jag flyter omkring, det kan jag verkligen känna... Och det tär på mig fortfarande. Också. Men det är samtidigt en frihet.

Sedan ett drygt år tillbaka har hon nu ett eget hus i Hollywood, en knapp halvtimmars bilresa österut från där vi nu sitter. Första tiden hyrde hon en lägenhet, men "sakta men säkert" flyttade hon hit. Och sålde sin bostad – ett hus med studio en bit utanför Stockholm – för att ha råd att flytta.

– Nu har jag fixat ett hus att jobba i. Jag tyckte det var så jobbigt att gå nån annanstans och jobba, behövde bygga min egen studio som bara är min så jag kan jobba när jag vill. Det har alltid varit min största prio.

– De enda gånger jag har köpt hus, det har skett två gånger tror jag, har alltid varit för studios skull, det har varit det viktigaste – att kunna sitta och skriva och jobba utan att åka i väg.

Laleh kom till en början hit till Los Angeles i omgångar för att hälsa på kompisar men märkte ganska snabbt att hon uppskattade att kunna vara vanlig, inte behövde vara "artist-Laleh, för ingen kände igen mig och det var en ny upplevelse för mig".

– Jag märkte att jag njöt av att bara smälta in, jag kunde träffa människor som inte frågade mig om mitt liv, jag kunde fråga dem om deras. De fick vara intressanta en stund.

– Jag kunde uppfinna mig själv. I och för sig så har jag ju gjort det hela tiden. På samma sätt som jag kunde uppfinna mig själv igen när jag bodde i Västerbotten. Jag märker ju, nu när jag förstått lite och uppfunnit färdigt, då blir jag liksom "ok, vad finns mer att lära sig här?" men det är väldigt undermedvetet har jag förstått.

LALEH BLIR KVAR med blicken i tidningen. Jag pekar på en av bilderna och frågar henne hur mycket av bångstyrighet och bråk om ►

rätten till sitt eget uttryck gentemot skivbolag och bransch som återstår när bilden tas, eller om det redan är bakom henne där.

– Den fighten är tagen, men jag är fortfarande... det beror ju på var man sätter ribban. Musiken är en sak, hur jag lever mitt liv är en annan sak. Jag försöker leva mitt liv och så skriver jag utifrån det. Just nu ligger utmaningen i att jag trodde att jag bara kunde skriva låtar och ägna mig åt producerandet, bara vara en vanlig människa som njuter av mitt liv och skördar frukten av arbetet de senaste 15 åren. Men så kommer jag hit och ser och undrar varför alla de som producerar musik i popvärlden – superpopvärlden, inte indievärlden där det är mer genusbalanserat – är män. Då blir det en revanschlust som väcks, då ska jag visa att jag också kan. Plötsligt är jag inne i en annan revansch känsla, eller mer som en tävling – nu ska jag visa att det här också går, att man kan vara en mjuk producent.

Är du en mjuk producent?

– Ja. Och jag har faktiskt fått kritik för att jag ibland är för intresserad av artisten – "vad är det som kommer att göra dig lycklig egentligen? Du sjunger om det här och det här, men vad är det egentligen du springer ifrån?" Ibland är det ju inte det, om man ska vara effektiv, som är det man ska göra.

– Den här branschen bygger mycket på att man ska göra bra produkter som människor lyssnar på. Medan jag ser en människa med behov av att ta tag i saker och jag har ett behov av att... det är svårt att förklara. Jag gillar inte business as usual. Det har varit utmaningen med min musik, bevisa att det går att göra nåt meningsfullt och samtidigt bli den mest spelade låten i Sverige, som "Bara få va mig själv" varit under sommaren. Det är en så pass positiv låt. Egentligen ska man inte lyckas med en sån låt.

OM ROLLEN SOM VD

– Det är viktigt för mig att de jag jobbar med och har runt mig är lyckliga, jag tror det är så man bygger framgång, att man tar hand om sina medarbetare så de förstår varför de gör det de gör. På det sättet är jag väldigt företagsam. Jag inser ju att jag har den förmågan också, den har jag verkligen fått från mina föräldrar. Det är en gåva, en gåva jag kan ge vidare.

DE SOM PRODUCERAR MUSIK I POPVÄRLDEN – SUPERPOPVÄRLDEN, INTE INDIEVÄRLDEN DÄR DET ÄR MER GENUSBALANSERAT – ÄR MÄN. DÅ BLIR DET EN REVANSCHLUST SOM VÄCKS, DÅ SKA JAG VISA ATT JAG OCKSÅ KAN.

Varför inte? Vad är det som är "fel" på den?

– För snäll. Och det är inte coolt att vara snäll heller i dag. Man ska vara så himla så där... men jag tror ju inte på det, men jag har märkt att det är ett sånt samhälle vi har. Och då försöker jag promota att vara snäll.

Laleh berättar om en i popvärlden – och även inom henne själv – nu pågående diskussion om text kontra melodi och tempo, vad som är det avgörande för att en låt ska fastna hos publiken.

– Jag tror på text fortfarande. Det är en utdöende tro. I dag handlar det mycket om tempo och melodi, men jag har en kärlek till text och ord. Så det är också en kamp mellan producenten i mig som ska hjälpa den här låtskrivaren att få ha kvar sina texter och uttrycka och säga. Samtidigt är den här producentsidan av mig ganska krass och vet att om texten är viktig då måste vi ha den här typen av produktion kring den så man kan ta den till sig på rätt sätt.

– Det krävs lite hantverk. Jag försöker kombinera den här spontana idén och springa-barfota-på-tå-lekfullheten med att det finns en producent i mig hela tiden som ska finna ett rum för orden och göra plats för dem.

Gör din tro på text att du blir en annorlunda producent, att dina produktioner sticker ut för att du ger plats i dem för orden?

– Det måste vara så. Jag tycker om ljud, det är en grej när jag producerar. Men främst gör jag det för att det är nånting jag vill säga. Och jag försöker hela tiden bli bra på hantverket. Det är svårt att motivera det efter sex skivor och inte säga "jag gör som jag alltid gjort". Eller låta nån annan göra det.

Laleh skrattar, krattar lite i den raka luggen med vänster hand och lutar sig tillbaka mot kudden i stolens ryggstöd.

– Jag har försökt förklara det där med producentrollen, det är ju den som hjälpt

min karriär mycket – producentskapet, att hela tiden vara uppdaterad på teknik, hänga med i ljudbilden. Man kan inte bli en nöjd artist då.

– Det finns en gräns för hur mycket gitarr kan man lära sig, hur många låtar kan man skriva på gitarr, hur olika de kan bli. Att då ha friheten att få välja ett annat instrument, eller få producera med nåt annat – ”ok, jag börjar med trummor, eller konstiga ljud först” – då kommer nåt annat skapande. Det är det som jag tror hjälpt mig.

Efter flytten till Los Angeles för drygt två år sedan – eller kanske egentligen på grund av den – har Laleh samarbetat med och skrivit och producerat låtar på plattor för artister som Adam Lambert, Demi Lovato och Ellie Goulding. Sin egen musik jobbar hon med i studion i huset i Hollywood, andra låtskrivarsamarbeten och produktioner åker hon till olika studios runt om i Los Angeles och gör.

– Jag har förstått att det finns ett behov av den typ av låtskrivare jag är, jag har i alla fall fått stor uppskattning från de artister jag träffat och jobbat med. De har velat ses igen och skriva igen. Livet har visat mig att jag inte går emot verkligheten, jag flyter med

den, dansar med den. Det har alltid varit viktigt för mig att läsa in de signalerna. Jag vet inte om jag tror på ödet, men för att underlätta så följer jag ödet och försöker förstå vad det visar mig. Utan att det blir spirituellt, bara praktiskt.

Krävs det en extra stark tillit till sitt eget uttryck för att våga samarbeta och skriva med andra artister?

– Jag har sagt så här: ”ge mig tre timmar så skriver vi en låt”. Nästan varje session när jag gått in och skrivit en låt med nån har jag kommit ut med en låt som hamnat på en skiva. Jag har det självförtroendet, absolut. Men det är ju för att jag har en respekt för storyn, jag är lyhörd och baserar det inte på mig själv. Jag är lyhörd för berättelsen. Det behöver inte handla om mig, ta plats med mitt. Det och kärleken till hantverket är överordnat.

Flytten, och de samarbeten som tillkommit som en följd av den, har också inneburit att Laleh tycker sig ha en tydligare bild av vem hon själv är.

– Ja, eftersom jag suttit och jobbat med andra artister, deras känslor – det har varit en annan utmaning är vad jag gjort tidigare och är van vid. Då har jag börjat förstå vem jag är, att jag inte är en artist utan jag är nåt annat som jag inte förstått än.

Hon beskriver sig själv med orden ”en poetisk producent som skriver sina egna låtar för att det är kul.” Sedan har hon fått ”lära sig att bygga ett liv kring det, desperat bygga ett liv där jag får tänka och undra saker”.

– Att göra ett liv, det är nog det jag hela tiden försöker göra. Skapa ett liv jag klarar av att leva. För mig är det så viktigt att veta varför – varför jag gör nånting, vad är målet med det här, liksom. Jag försöker hela tiden hitta en mening med livet. Det är nog därför jag skapat det här livet.

– Det finns en skuld också till de som gjort livet möjligt för en – föräldrar, samhället, alla människor som gör nåt gott för nån annan. Det har säkert råkat vara nåt gott för mig nångång i tiden, liksom se den grejen. Men samtidigt vet jag att vi är en liten plutt i universum, så jag försöker bolla de grejerna...

Rent filosofiskt är det inga små frågor du lutar in i ekvationen?

– Om jag haft förmågan att ha en tydlig åsikt om livet, kanske nån religion, det hade verkligen varit en gåva. Men jag har ▶

**JAG TROR PÅ TEXT FORTFARANDE.
DET ÄR EN UTDÖENDE TRO. I DAG
HANDLAR DET MYCKET OM TEMPO
OCH MELODI, MEN JAG HAR EN
KÄRLEK TILL TEXT OCH ORD.**

JAG FÖRSTOD ATT DET SOM HINDRAR OSS FRÅN ATT GÖRA KLART SAKER ÄR EGOT. SÅ JAG KAN INTE FÖRVÄNTA MIG ATT DEN MUSIK JAG SLÄPPER SKA VARA JAG, FÖR JAG ÄR KONSTANT FÖRÄNDERLIG.

inte det. Jag kan inte, för det perspektivet är hela tiden där och ifrågasätter.

DEN 16 SEPTEMBER kommer Lalehs nya platta *Kristaller* ut. Jag nämner orden stenar och kristaller, att de dyker upp på fler än ett ställe i texterna. Och att det går att skönja en sort opreciserad längtan i texterna. Laleh berättar att hon hela tiden längtar till någonting, men att hon inte vet vad men att det har "med att leva med perspektiv att göra, att aldrig vara riktigt säker på nåt".

– Det där med stenarna... Gravitation kanske... "Behåll ditt huvud", jag är så tacksam att jag skrev den. Den var väldigt ältande först, jag vände på stenar och försökte få ordning på alla saker, men det kom inte fram i första versionen. Folk förstod inte vad den handlade om. Så jag behövde förtydliga – fåglar bygger bo på ditt huvud, men behåll ditt huvud för dig själv. Det kom av att jag var tvungen att få dem att förstå vad jag menar. Den frasen kommer av att kunna leva sig in i, det finns ett intresse, egot... det räcker inte att bara jag förstår. Det handlar om att hitta det här gemensamma, materian mellan oss.

Hon viker ihop tidningen och skjuter upp den på bordet och berättar om någonting hon lärde sig under inspelningen av debutplattan för snart tolv år sedan.

– Jag förstod att det som hindrar oss från att göra klart saker är egot. Så jag kan inte förvänta mig att den musik jag släpper ska vara jag, för jag är konstant föränderlig. Jag får nöja med att detta var vad jag tyckte var viktigt en gång i tiden och då får det vara så. Jag försöker ha en proffsig relation till det jag skapar, i den mån att jag inte kopplar mitt ego för mycket till det. Det är mera att 'det här är en låt.'

– Det räcker att jag tycker det är bra och kul och positivt och att jag känner nåt av den, då är det klart. Det behöver inte vara jag, liksom. Jag tror många artister fastnar i... de blir aldrig klara – "nu har jag tagit

nya bilder, nu ser jag ut så här, nu är det här jag". De fastnar i jaget. Det tror jag beror på att de kanske inte har den här producentsidan av det som befäller: "snap out of it".

Hon berättar att hon i samband med olika samarbeten – exempelvis låtskrivande, produktionen av sina egna musikvideor, i egenskap av producent – fått höra av andra att hon är väldigt öppen för att ta in andra människors tyckande och perspektiv. Hon ser det som enbart naturligt och tror att man kommer längre i sitt skapande om man "gör sig själv lite mindre i ekvationen".

– Det kräver hantverkskunskap. Producentskapet, tekniken och hantverket har hjälpt mig, det har varit intressantare än jag. Jag har haft tur som haft den grejen. Och jag har det fokuset och är ganska effektiv och matematisk på det sättet, ser människor som tillgångar, att de kan bidra och lära en nåt.

– Den grundkunskapen tror jag också bidrar till att nån kan be mig skriva en låt om nåt och då gör jag det, jag kan leva mig in i det, jag är intresserad... det är så svårt att förklara en sån här grej...

Det handlar kanske också om vilken bild av mänskligheten man tidigt i livet fått genom sina föräldrar och tillvaron runt omkring sig.

– Jag tror det kommer från båda föräldrarna. Jag tror också att jag i den miljö jag växte upp i Minsk – ett stort höghus, mycket interaktion, inga låsta dörrar, liv och rörelse hela tiden, inga tydliga territorier. Det var lite likadant i Hammarkullen, torget och lekplatsen utanför huset var liksom vardagsrummet, man var hela tiden ute och inne, sov hos kompisar, jag var väldigt fri. För mig har det varit... Jag har aldrig känt ett tydligt territorium har jag förstätt nu, men det är ett mysterium, jag försöker själv förstå. Jag tror alla vill försöka förstå varför man är som man är, det är en naturlig grej. Speciellt när man får frågor om det, då blir man till slut nyfiken själv. Jag undrar ju,

som många gör.

– Det här territoriet, det har varit väldigt mycket frihet och lek. Friheten och närheten till alla kompisar, bygga ett eget liv utanför hemmet. Att växa upp med en ensamstående mamma gör ju också att hon är mycket på jobbet och de få stunder man har tillsammans är fantastiska, men det gör också att man bygger ett eget liv. Och bygger man ett eget liv som barn så gör man det på lekplatsen och hemma hos kompisar.

Laleh upplevde sin barndom som "fri och väldigt frihetsaktig och inte så... ingen tydlig identitet av vår familj."

– Inte ens ett tydligt efternamn. Mina föräldrar separerade så det fanns ingen tydlig vi-känsla. Det kanske är det. Men jag vet inte. Jag har aldrig identifierat mig med att "det här är vi, vi är såna". Jag behöver inte representera nån, då lever man på nåt

sätt i en frihet. Och det kan bli negativt eller positivt. Men för mig tror jag det varit positivt, det finns ingen prestige. Det är klart att jag har ett ego och bryr mig mer eller mindre om saker och ting. Men ingen prestige.

LALEH BLÄDDRAR YTTERLIGARE en sida i tidningen och frågar om jag vet var bilden är tagen – lite suddig, en korridor någonstans, man ser en gitarr lutad mot väggen till höger om henne i bild. Jag gissar på Södra Teatern.

– Jaha... undrar vad jag gjort där, nån kvinnogrej kanske...
Hur var din livssituation vid den här tiden?
– Här bodde jag på, vilket jag nu i efterhand har förstått, som ett socialt boende för de som ska komma in i samhället igen. Jag hyrde i typ tredje hand av en kompis syster. Det låg på Wollmar Yxkullsgatan. En etta. Vid den här tiden bodde jag där,

det här är "Bostadsansökan"-tiden, "Han tuggar kex", första plattan.

I dag är aktiebolaget Laleh ett av många utvecklingsbara småföretag i popmusikbranschen. Hon är själv anställd i företaget, hennes assistent Gustaf Thörn är anställd, plus en person till som är fast anställd "men som lite kommer och går".

– Till turnén anställer jag ju folk bara för den, vi kommer vara ungefär 30 personer bakom scenen och lika många på scenen. Jag känner ju också ett ansvar gentemot dem. Visst, jag måste ju vara skärpt, men det är ganska spännande. Alla ska resa, flyga, transporteras, äta, bo. Men det är kul. Jag vill ju bli framgångsrik för att jag ska kunna göra de här sakerna.

– Många gånger lär sig folk. De jag producerar den här turnén med, till exempel,

har ju jobbat med mig några turnéer innan så de känner mig nu och vet varför jag gör det jag gör. Huvudteknikerna har jag jobbat med några år nu. De förstår varför vi gör det, alla känner att det inte bara är ett jobb.

Gillar du själva företagssidan av det?

– Ja, Jag tänker ju tio år framåt, 20 år. Jag tänker ju också att jag måste vara trogen poesin och min musik och hela tiden tänka att jag bara haft tur som lyckats skriva mina låtar och kan leva på det. Jag ska kunna leva på det här och ha anställda i tio år till, jag planerar långsiktigt. Jag är väldigt noga, uppväxt på lite.

– Jag köpte en Golf, en elbil, för att det är bra för miljön, praktiskt. Jag gör det som är matematiskt rätt, för att både säkra min framtid och för att rättfärdiga att äga en bil. Jag försöker hela tiden hitta ett värdigt sätt att finnas till.

Laleh ser företaget som ett verktyg för att kunna behålla makten över sitt liv, som ett sätt att undvika att ännu en gång i karriären hamna i samma situation som i början av den, att slippa kompromissa med sitt uttryck. Eller sitt liv. Som hon sedan några år möter med en annan sorts ensamhet – Lalehs mamma gick bort i oktober för tre år sedan, sin pappa förlorade hon redan som tolvåring.

– För mig har det alltid varit jag och mamma. Vem ska jag ringa nu, jag är mitt trygghetsnät. Det finns ingen släkt eller kusiner. Jag måste bygga min värld och vara alla nät som finns. Jag kan tycka det är synd... och det är säkert svårt att leva sig in i den här grejen att bygga ett liv från början, hur det kan kännas. Från väldigt ung ålder har jag hela tiden tänkt hur jag ska bygga ett independent liv, ett liv där jag har makt över vardagen och känner mig trygg. För trygghet är alltid ledordet i mitt liv, varit det viktigaste. Samtidigt som jag får vara mig själv.

LALEH POURKARIM

FÖDD: 10 juni 1982 i Bandar-e Anzali i Iran

BOR: Hollywood, Kalifornien

GÖR: Artist, låtskrivare, producent

AKTUELL: Släpper sin sjätte platta *Kristaller* 16 september. Spelar i Globen fredag 11 november.

SLUSSEN

– NU BÖRJAR DET

Det tog 27 år efter den första utredningen om vad man skulle göra med Slussen till dess att man 1 juli i år började riva den gamla konstruktionen. Nu är ombyggnationen i gång av Sveriges näst största kollektivtrafikpunkt – bara T-Centralen, några rälskarvar bort, är större. Med start i det här numret kommer Situation Sthlm årligen, tredje fredagen i augusti under de nio år som ombyggnationen pågår, dokumentera den. Så varså-goda, ett första nedslag på vägen mot den nya Slussen. **TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG**

De kruttorrt kamerala namnen på ombyggnadsprojektet Slussen är Projekt SN 71 respektive Projekt SN 81 – SN 71 är benämningen för arbetet med slussanläggningen med avtappningskanaler, kajer och broar. Och SN 81 är benämningen på det arbete som innefattar konstbyggnad på land, ett torgplan, ny station för Saltsjöbanan, en plats för handel. Och det grundläggande jobbet, pålning.

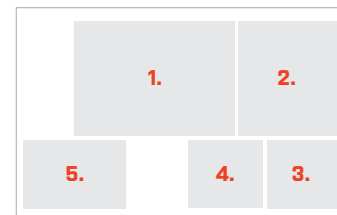
Just nu river man den östra delen, räknar med att vara klar med det till årsskiftet och kan då börja bygga upp den igen. Då börjar rivningen av den västra delen för att sedan kunna börja bygga den.

Arbetena – när det rullar i gång på allvar efter rivningarna – sker då samtidigt i vatten, på land och i berg. På en trafikerad plats, med kravet på att trafik ska fungera och med allmänheten nära schakt och avspärrningar men som inte direkt får påverkas av, eller påverka, arbetet.

Råttorna har sökt sig djupare ner i marken när man börjat riva, eller gett sig av. Duvor har man skjutit av en gång. Duvspillningen torkar nämligen på exempelvis presenningar lagda över maskiner och materiel, när de sedan tas bort dammar det torkade träcket, andas in av arbetarna och kan sprida bland annat salmonella.

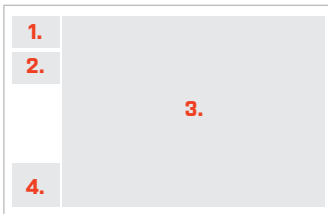
Två arkeologer kommer att följa arbetet på plats.

Sedan Drottning Kristinas sluss invigdes 1642 är den påbörjade ombyggnaden den femte slusskonstruktionen. 📍

- 1.** Det första man kommer kunna se av det som är nybyggnationen av Slussen, är den del av brofundamentet till bron mellan Gamla Stan och Södermalm som börjar byggas på Gamla stan-sidan. Bron sätts på plats i januari 2019 under en vecka.
- 2.** En bit av gammal spårvagnsräls som kom i dager vid rivningsförberedelsen.
- 3.** I ett bergrum under Slussen, som varit stängt några decennier, hittades säckvis med "guldmünt" – gamla poletter till Katarinahissen.
- 4.** Restaurang Gondolen kommer hålla öppet under hela nybyggnationsperioden förutom några dagar då nya förankringen ner i Södermalmstorg sätts på plats.
- 5.** De grå bodarna till vänster i bild är manskapsbaracker, det kommer ställas likadana baracker på Slussplan för dem som jobbar med vattendelen.

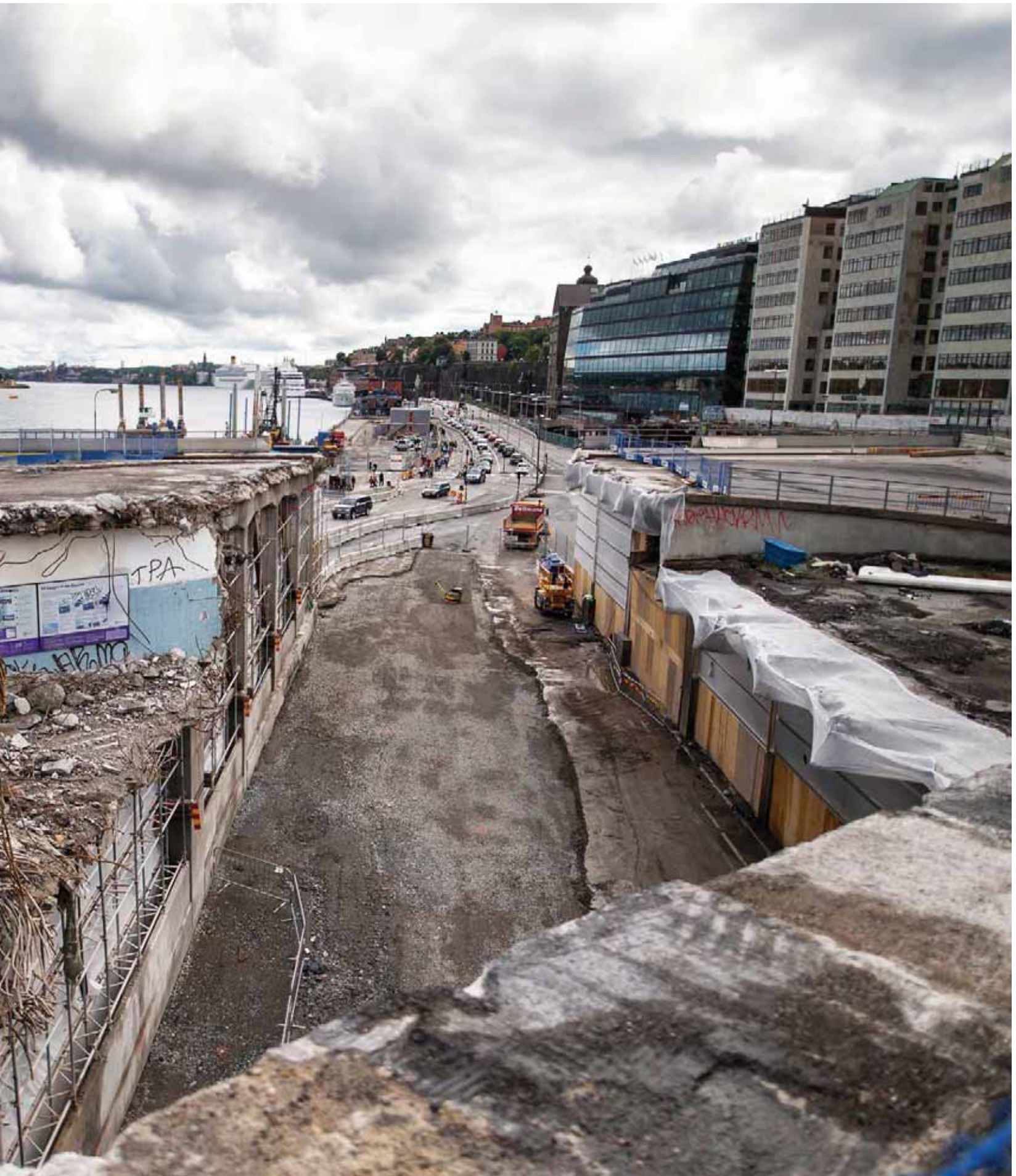
1. En gammal informationstavla om vad som ska komma att ske på Slussen i samband med ombyggnationen, sedd genom ett uppklippt hål i vägg och vägbana.

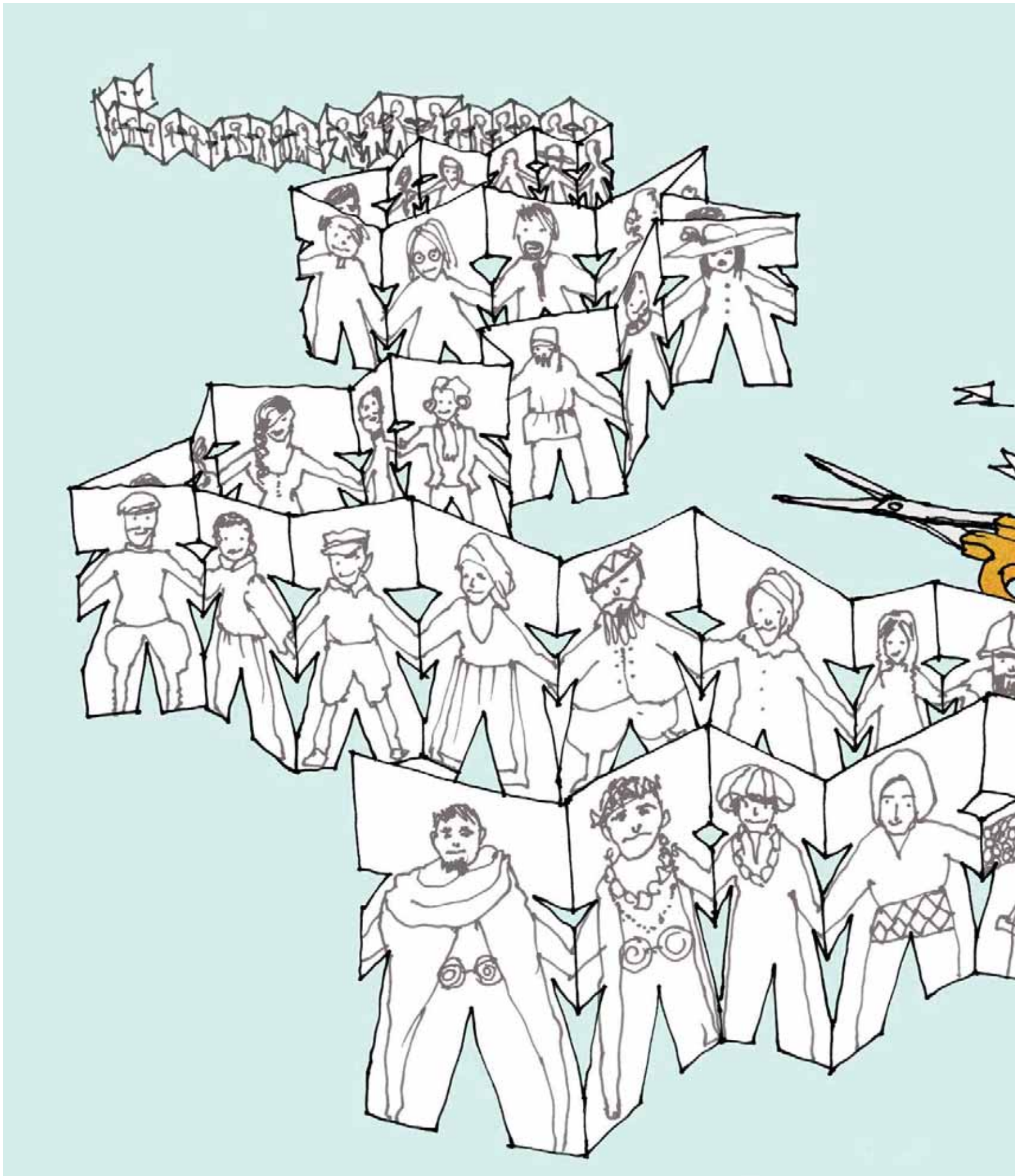
2. Vita plastmuggar genom rutigt metallstängsel. Första utredningen om vad man skulle göra med den alltmer vittrande Slussen gjordes 1989. Daktat vad man anser om det som nu görs är det svårt att se det som ett framhastat beslut.

3. Nacka/Värmdö-bussarna kommer köra in till den nya busscentralen genom berget, ungefär i höjd med Fotografiska. Det är också där som biltrafiken in mot Slussen däckas över och en park och ett promenadstråk utmed vattnet anläggs. Någon hörde av sig och ville få tolv plattor av det gula teglet för att sätta på sin sovrumsvägg, men allmänheten har inte fått plocka souvenirer från Slussen. Stadsmuseet har tagit hand om vissa dörrar, en del kakel, några skyltar, viss belysning samt delar av väggmålningarna från Kolingsborg.

4. Man har klippt upp Slussen med en sorts tuggande rivningsmaskiner. Detta för att inte orsaka för stora vibrationer och därmed eventuella ras.

Allt fler söker sina rötter. Till Stockholms stadsarkiv kommer flera tusen släktforskare årligen för att leta i arkiven. Men den som forskar i Stockholm kommer hitta grenar ut i landet. Med DNA-släktforskning kan man nu däremot se att 80 procent av männen har gener från ett fåtal mäktiga män på bronsåldern. När släktforskarna söker sin historia skriver de om vår. **TEXT MARIA HAGSTRÖM ILLUSTRATION ANNE-LI KARLSSON**

NY GENVÄG TILL SLÄKTEN

det sju våningar djupa magasinet på Kungsholmen luktar det svagt av åldrat papper. Det är svalt, 16-18 grader – den temperatur som bäst bevarar de gamla handlingarna. I Stockholms stadsarkiv, som också fungerar som landsarkiv för länet, finns mantalslängder, bouppteckningar, fängelsearkiv, barnhemsjournaler och böcker som är mer än 30 centimeter tjocka, fattigbevis och handskrivna rader som: "Anna Karlsson ägde ingenting".

– Vi har drygt 80 kilometer med pappersarkiv. Skulle vi ställa ut allt skulle vi komma åtminstone till Uppsala, säger arkivarien Anna-Maria Tiberg Knutas.

Av de 80 kilometrarna har tre kilometer hittills digitaliserats. När datorn inte räcker till för släktforskarna, och andra besökare, är det hit personalen går för att gräva fram historien.

– Kanske vill man också veta mer om vad som har hänt en viss människa, man kanske inte bara vill bygga ett träd.

Att bygga sitt släktträd blir alltmer populärt. Anna-Maria Tiberg Knutas beskriver det som en folkrörelse.

– Här märker vi det mest genom antalet besökare. Förra året hade vi över 40 000 besökare. Det är en 70 procents ökning på tre år.

En utökad programverksamhet och ändrade öppettider påverkar antalet besök. Men det ökade intresset för släktforskning beror framför allt på att allt fler arkiv finns digitalt, det är mer tillgängligt.

Vid en av datorerna på markplan sitter historieintresserade Roger Pettersson som har släktforskat i fyra år. Han lägger tio till 15 timmar i veckan på att söka sina anor.

Han har kunnat följa släkten till slutet av 1600-talet och har bland annat hittat soldater som krigat mot Napoleon och en som dog i Finland i krig mot Ryssland.

– Och min pappas farmor strök med under andra världskriget. Hon blev torpederad av ryssar när hon förde ut varor ur

Sverige till andra delar av Europa.

Roger Pettersson är född i Enköping och därifrån kommer också två tredjedelar av släkten. Han har även en gren till Blekinge med en dansk sida och en gren till Värmland med en norsk sida. För att få mer information har han rest till Blekinge, Lund och Uppsala och letat i lokala arkiv.

– Jag har också en gren som flyttade från Uppsala till Stockholm 1790 och blev borgare. De hade mer utbildning än resten av släkten, de var till exempel boktryckare. I Gamla stan finns kåken kvar som de bodde i, i en gränd vid Köpmantorget.

DEN 1 OKTOBER arrangerar Stadsarkivet en släktforskmässa och på arkivets vanliga program finns varje vecka "Stadsarkivet för nybörjare". Från 1 september finns även jourhavande släktforskare, från StorStockholms Genealogiska Förening, på plats på torsdagseftermiddagar.

Eva Löfman, som leder lokalföreningen i Västerort, har själv forskat sedan åttiotalet.

– Flertalet i min släkt var lantbrukare. Vem som än forskar kommer att hitta bönder, det kan man vara säker på. Man kommer också att hitta nån oäkta unge och plötslig död. Många hittar även självmord och okända fäder i släkten.

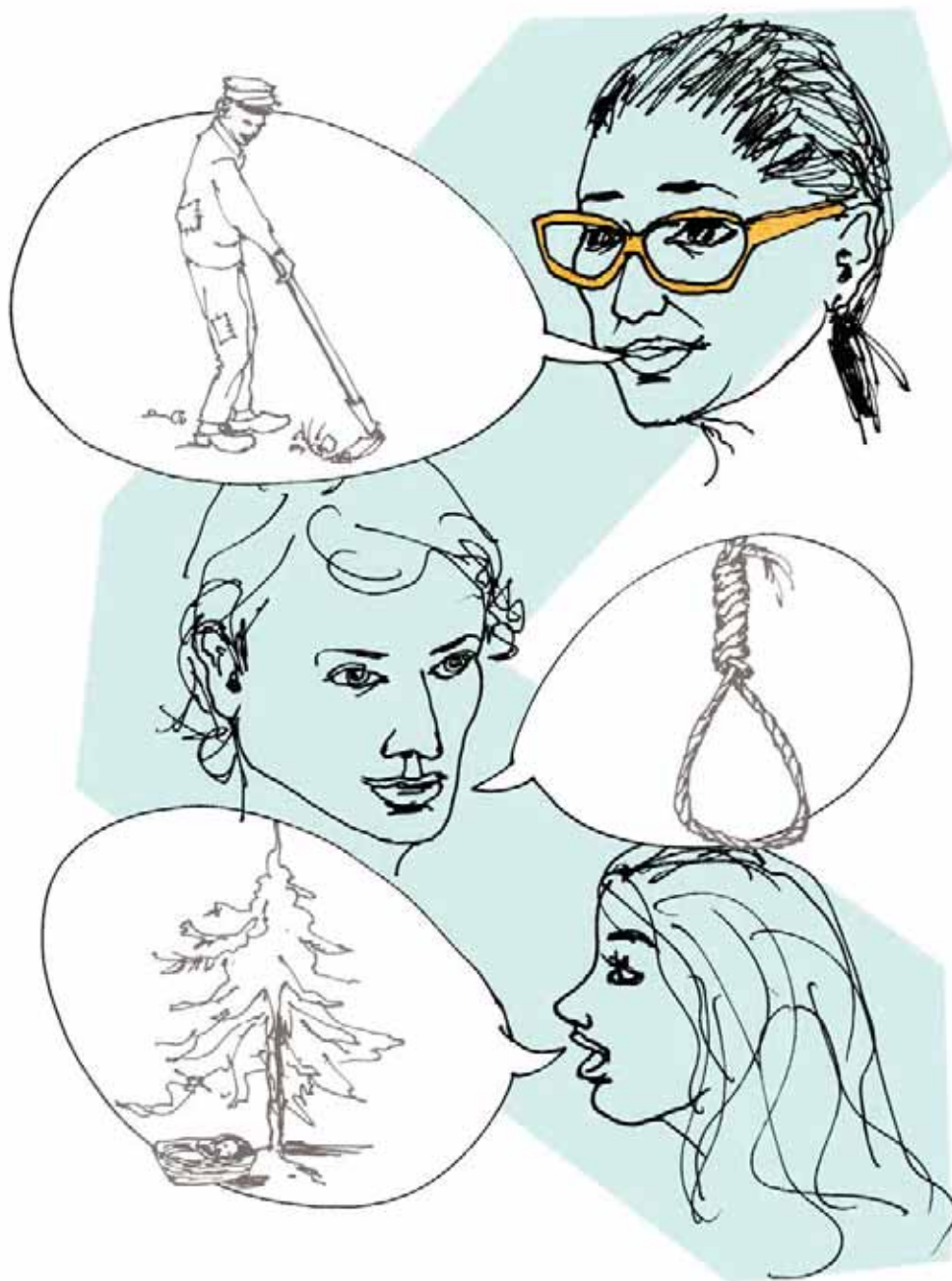
På en av föreningens träffar jämfördes medlemmarnas anor. Bland de 30-40 personerna var det ingen som hade en trakt gemensamt. Alla var utspridda över Sverige och Eva Löfman kan inte minnas att någon kom helt från Stockholm.

I slutet av 1800-talet ökade in- och utflyttningarna. Dåliga levnadsförhållanden gjorde att folk flyttade för att få jobb. På grund av rörligheten i Stockholm startade staden en egen folkbokföringsmyndighet – Rotemannen. I registret finns uppgifter om nästan alla som någon gång bodde i Stockholm åren 1878-1926.

De allra flesta som släktforskar i Stockholm kommer att hamna någonstans ute i landet. Man skulle kunna säga att "stockholmarna är bönder". Men om vi ska gräva ännu djupare i våra gener, med DNA-släktforskning, blir ursprunget ett annat.

VARJE ÅR FÖRDUPLAS antalet som forskar med hjälp av DNA-tester som visar vilken gren på det gigantiska släkträdets man tillhör.

– Dyker man djupt med DNA-teknik så

kan man via faderslinjer följa dem ända tillbaka till Afrika. Många kan få en ganska detaljerad information om hur släkten förflyttat sig över jorden och in i Skandinavien, säger DNA-släktforskaren Peter Sjölund.

DNA-släktforskning visar också att Sverige först befolkades av stenåldersjägare och att bönderna anslöt efter några år, men att bara några få procent av de nu levande svenska männen kan spåra sina faderlinjer till jägarna och bönderna. De allra flesta – runt 80 procent – härstammar från ett fåtal mäktiga män som kom hit i under bronsåldern.

– Det finns tre olika urfäder, från söder, sydost och sydväst. Under bronsåldern

exploderade utvecklingen vilket gjorde att deras ättlingar spred sig över Europa och in i Sverige. De var de första som kunde tämja hästen och de hade nya vapen, och de verkar ha slagit ut alla andra män här.

I Sverige kommer männens gener framför allt från de ryska slätterna norr om Svarta havet och från norra Tyskland. Om det skriver Peter Sjölund tillsammans med journalisten och författaren Karin Bojs i boken *Svenskarna och deras fäder*, som kommer ut senare i höst. Den börjar ge en ny bild av Sveriges historia, som skapas av släktforskare i stället för akademiker.

– Det är medborgarforskning som skriver historia, säger Peter Sjölund.

Den som själv vill DNA-släktforska gör först DNA-tester genom att topsa insidan av kinden för att sedan hamna i en internationell databas som matchar med nu levande släktingar, ofta flera hundra. Men DNA visar bara att man är släkt, inte hur man är släkt, förutom en uppskattning av hur många led tillbaka det kan handla om. Tillsammans med sina nyfunna släktingar kan luckor i släkthistorien fyllas, så som okända fäder.

– DNA kan också verifiera den släktforskning man gjort. Det kan stå fel i kyrkböcker, folk kan ha ljugit, men DNA ljuger inte.

Peter Sjölund berättar att han i somras fick besök av en pappa och en dotter från Australien som med DNA lyckats följa sina gener till Västernorrland och han visade sig vara en av deras släktingar.

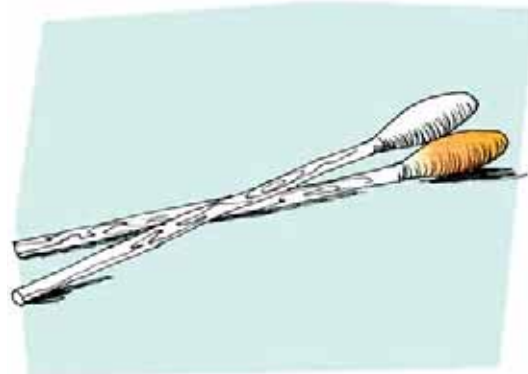
I sin egen släktforskning har han kommit till sin mormors mormors mormors mormors mormors mormors mor Britt Jonsdotter som levde i östra Jämtland på 1600-talet.

– Men jag har alltid haft ett hål i antavlan efter min farfars farfars farfar på 1700-talet.

DNA KAN OCKSÅ VERIFIERA DEN SLÄKTFORSKNING MAN GJORT. DET KAN STÅ FEL I KYRKBÖCKERNA, FOLK KAN HA LJUGIT, MEN DNA LJUGER INTE. Peter Sjölund

Jag vände upp och ner på länsstyrelsens arkiv i Västernorrland utan att hitta honom. Men dagen innan julafton dök det upp en DNA-matchning med en man i Västerbotten. Tack vare honom lyckades jag knäcka gåtan.

Anna-Maria Tiberg Knutas minns en annan speciell historia om en man som inte kunde hittas. Familjen hade ett namn, men

han försvann ur registren.

– Vi testade till slut med socialregistret. Det är sekretess i 70 år men sen kan man få fram information. Då dök han upp i handlingarna och där stod det att han kring förra sekelskiftet tog en båt ut i världen och hamnade i Australien, där han anlade järnväg. Efter det åkte han till Amerika och grävde guld. På ålderns höst kom han sen tillbaka och behövde hjälp av fattigvårdsnämnden. Den här familjen hittade inte bara honom, de fick hela hans levnadsberättelse.

Göta Lejon

BULLETS OVER BROADWAY
EN MUSIKAL AV WOODY ALLEN

HELEN SJÖHOLM JOHAN RHEBORG JOHAN RABAEUS LINUS WAHLGREN SHIMA NIAVARANI

KATRIN SUNDBERG PER SVENSSON ANDREAS NILSSON SANDRA REDLAFF HENRIK JOHANSSON

STOR ENSEMBLE OCH ORKESTER. REGI: EMMA BUCHT. EUROPAPREMIÄR 10 SEPTEMBER. BILJETTER: GÖTA LEJONS KASSA 08-505 290 00 · TICKETMASTER.SE 077-170 70 70 · GOTALEJON.SE

Till Nobelberget i Nacka tar man sig om man vill hamna lite bortom normen för sin egen målgrupp. Flyktingmottagande, konserter, japansk bondage, religiösa ateister, kontorshotell och tunga klubbkvällar är bara en del av vad som händer där, inom ramen för ett snart utgående rivningskontrakt i Akzo Nobels gamla industrilokaler. **TEXT DAVID BOGERIUS FOTO ARDA EKEN**

NYTÄNK PÅ NOBELBERGET

Man kan ta sig dit med buss, bil, cykel eller tvärbana, men det är inte helt lätt att hitta rätt. Förmodligen beror det på att Sickla Industriväg, där Nobelberget ligger, är avstängd. Men en ilsket orange pilformad skylt blir till slut en välkommen ledsagare.

Upe på berget en solig augustiförmiddag finns inte mycket som skvallrar om någon omfattande kulturverksamhet i Akzo Nobels gamla industrilokaler.

Utanför konsertarenan med plats för 1 500 personer är det skinande rent. Inte en endaste cigarettfimp ligger på marken, knappt ens ett gruskorn. Till och med några kravallstaket tycks ha putsats blanka.

På premiärkvällen i höstas var det fullt med folk här.

Goat, Mapei, Matriarket och Michel Dida uppträdde och Kakan Hermansson och El Perro del Mar med flera stod i dj-båset. En populärkulturell oas på tusentals kvadratmeter på gränsen mellan Hammarby Sjöstad och Sickla. I "Garaget" har klubben

Venus hållit till med en cocktailbar och en lite mindre scen. I källaren har det varit lite murrigare klubbstämning i lagermiljö.

För att få fart på verksamheten engagerades Johanna Beckman som kreativ chef, men kultursatsningen i området tjuvstartade redan i januari 2015 i och med det hemlighetsfulla och ölmärkessponsrade "The Green Door Project". Little Jinder, Sakarias och fritt inträde lockade så mycket folk att arrangemanget i sista stund fick flytta till en närliggande sporthall.

– Nobelberget fanns på kartan i några år och blev verklighet när kommunikationsbyrån GFC (Grandins Flying Circus, red. anm.) sjösatte det första "The Green Door Project". Ett par månader senare huserade den elektroniska musikfestival-triologin Yard på berget, innan Nobelberget blev ett eget kultur- och klubbdistrikt i november samma år.

– I dag är vi en intim arbetsgrupp som driver den dagliga verksamheten, och aktörerna som startade Nobelberget är alla delaktiga i styrelsen, berättar Nobelbergets

operativa chef, Thea Mårdbrant.

Även fastighetsägaren, Atrium Ljungberg, var inblandad i projektet från allra första början.

– De var peppade och vi likaså. Green Door Project blev testet för såväl Nobelberget som fastighetsägaren och kommunen. När alla var nöjda med det genomförandet blev det grönt ljus att köra vidare i ett och ett halvt år, säger Martin Lagerberg, vd på Nobelberget.

I VÅRAS UPPTRÄDDE Eva Dahlgren. En lite otippad bokning.

– Jag vill vara ett med min nya musik, mitt nya band och min publik. Jag vill att det ska vara varmt och mörkt, att man ska kunna hålla om varandra, dansa, gunga. Och sen när jag sjungit klart, när man är glad och varm kan man gå till baren, dricka vin och sen dansa till sköna dj-beats. Som en fest. Som en bra fredagskväll. Ett band. En bar. En dj. Så vill jag att det ska vara, förklarade Eva Dahlgren i ett pressmeddelande.

Hon är långt ifrån ensam. Refused,

DAVID BERGERUS

lokaler och ju fler det är desto roligare blir det. Sen är det väldigt kul att få göra alternativa arrangemang för en rätt kräsen stockholmspublik. Få folk att prova nytt, säger Johanna Beckman.

FÖRRA HÖSTEN INHYSTES cirka 2 000 flyktingar på Nobelberget.

Organisationen Refugees Welcome Stockholm var i stort behov av sovplatser och fokuset fick hastigt skiftas från planering av klubbpremiären till flyktingkrisen. Byggnaden delades upp i en gemensam del med matservering och kläutlämning och en sovavdelning med toaletter och duschar. Det som saknades efterlystes via sociala medier, till exempel levererades ett flertal mikrovågsugnar efter en enda post på Facebook.

Efter två veckor kunde Stockholms Stad ta över ansvaret för flyktingarna och flytta dem till ett annat boende. Enligt Refugee Welcome Stockholm var det cirka 1 700 volontärer som hjälpte till under tiden på Nobelberget.

– Det fanns noll tvekan. Frågan kom och vi hade såväl lokaler som kunskapen att vara med och bidra. Det bästa och lättaste beslutet någonsin, säger Martin Lagerberg.

Rivningskontraktet löper i drygt ett år

SEN ÄR DET VÄLDIGT KUL ATT FÅ GÖRA ALTERNATIVA ARRANGEMANG FÖR EN RÄTT KRÄSEN STOCKHOLMS-PUBLIK. **Johanna Beckman**

Pascal, Cleo, Promoe och Madi Banja är bara några av en mängd artister som har spelat på Nobelberget. I slutet av augusti var det även platsen för musikfestivalen Popagandas stora efterfest.

– Det här är en plats för olika kulturella verksamheter, med konsert, musik, klubb och events i fokus. Vi brukar prata om att det kan vara en plats för alla men att du genom att komma hit går bortom normen för din egen målgrupp. Med det menas att du antagligen genom att komma hit, eftersom platsen ligger lite utanför stan och inte ser ut som andra konsert- och klubb-

lokaler i Stockholm, gör nåt du annars kanske inte skulle göra, menar Johanna Beckman.

I lokalerna finns även plats för mer alternativ verksamhet som shibari (japansk bondage) och konst- och teaterprojektet Satans trilogi. På "berget" finns också Synteisterna, en församling för religiösa ateister, och kontorshotellet House of Gather.

– De har kommit hit på lite olika sätt. Vissa har hittat hit på egen hand, andra har kommit in via oss, säger Martin Lagerberg.

– Det roligaste är definitivt att vi börjar bli ett så bra gäng som jobbar i alla olika

till och Thea Mårdbrant, Martin Lagerberg och Johanna Beckman gör vad de kan för att få till en förlängning.

– Sen när det roliga är slut på "berget" hoppas vi att vi får fortsätta i andra lokaler, säger Thea Mårdbrant och fortsätter:

– Den största utmaningen med det här är att det är en tillfällig plats vi jobbar med, vilket gör det svårare att göra långsiktiga investeringar. Samtidigt är det tillfälliga i Nobelberget en del av charmen, varje produktion blir unik och varje besök speciellt. Det är också nåt som jag tror att man känner som gäst. 🍷

KRÖNIKA

ULF STOLT

I STÄLLET FÖR VYKO

Jag hann egentligen inte säga knappt någonting – han tänkte väl i och för sig att jag skulle därifrån, som de flesta som kliver in i en taxi curbside vid en ankomstterminal och att vi kunde hantera adressfrågan enskilt i kupén – förrän han lagt min väska i bakluckan, drämt igen den, sagt ett buttert och tillknäppt "ok" när jag frågade om fast pris downtown och om det funkade att betala med kort, öppnat dörren på min sida, stängt, klivit in i förarsätet och lagt i drive.

Ju större stad, desto snabbare spel.

Jag satt till höger i baksätet och inväntade anslutning till amerikansk operatör och noterade att han såg på mig då och då i backspeglarna. Han såg ut att ta ungefär lika lite skit bakom ratten som han säkerligen orkade hiva tungt i bänk och jag – baserat på vår korta konversation – placerade hans språk område någonstans i Östeuropa.

Om knappt 48 timmar skulle jag vara tillbaka här igen.

– Var kommer du ifrån?

Jag tittade upp, mötte hans ögon i backspeglarna.

– Sverige.

Han nickade. Lät blicken svepa av vägbanan snabbt, sedan var han tillbaka i

backspeglarna igen.

– Jag har bott i Sverige. Två år. Bra land. Rent. Trevliga människor.

Jag fann mig på amerikanskt telenät, han hade motorvägstrafiken att ägna sig åt en stund, tid passerade och mitt i en vänstersväng sa han plötsligt "här är det" och rullade in under en baldakin utanför mitt hotell.

– Hur länge är du här?

– Jag åker tillbaka på söndag.

Han skakade på huvudet, log, gav mig

HAN SÅG UT ATT TA UNGEFÄR LIKA LITE SKIT BAKOM RATTEN SOM HAN SÄKERLIGEN ORKADE HIVA TUNGT I BÄNK.

sitt kort ifall jag behövde en chaufför under tiden – "du ska väl i alla fall tillbaka till flygplatsen..." – och erbjöd sig att i så fall köra en omväg på väg till flygplatsen för att visa mig lite av Los Angeles.

HAN KÖRDE MIG till intervjun i Santa Monica på lördagen. Och hämtade mig där efteråt och körde mig tillbaka till hotellet.

– Vad tycker du om Trump?

Jag svarade – diplomatiskt – att jag inte visste så mycket mer än att han tycks vara den enda amerikanska presidentkandidat någonsin som helt saknar erfarenhet av tidigare politiska uppdrag.

– Han är en idiot, sure. Men Hillary är en lögnerska, opålitlig. Ingen av dem är bra egentligen, men någon av dem måste man ju rösta på.

Jag frågade vem han skulle rösta på.

– Jag får inte rösta. Men om jag fick – Trump. För att han inte ljuger.

Han hämtar mig nio utanför hotellet för att, via omväg, bortforslas mot utrikesterminalen. Och berättar att den märkligaste körning han någonsin haft var från LAX direkt till Bela Lugosis – han som spelade Dracula och begravdes i sin cape – gravplats, blommor och en bön, sedan direkt tillbaka till flygplatsen igen.

– De mördade en taxichaufför i Hollywood i natt. Vi kommer åka förbi det sen.

KORT

Var säkert nån från det där sjas-kiga hotellet mitt över gatan från där han mördades, har skjutsat många skumma typer dit.

Första stop är Griffith Park och Observatoriet – James Deans byst vänder ryggen mot Hollywoodskylten en bit bort på bergskammen. Jag tar upp min iPad, tar några bilder, vet inte riktigt vad jag mer ska göra, har liksom sett det som är att se, och vänder tillbaka mot bilen.

– Här, ge mig.

Han sträcker ut handen och ber om min iPad, beordrar mig att ställa mig vid en av kikarna vid räcket och sedan tar han flera bilder.

– Gå dit bort.

Han pekar mot andra sidan utsiktsplatsen.

– Stanna. Sätt dig på huk.

Jag förmår mig liksom inte att säga nej. Situationen känns obekvä, jag har svårt att freda mig men vill inte sära honom – han utför ju detta frilansfotograferande som en tjänst till mig

i egenskap av ensamresenär. Och kan naturligtvis inte i sin vildaste fantasi föreställa sig att jag inte vill ha sådana här bilder på mig själv framför utsikter, platser och landmärken.

Vi kör upp för en gata med utsikt mot Hollywoodskylten, förbi Walk of Fame, Chinese Theater, åker Sunset Boulevard, in i Beverly Hills en sväng. Han plåtar mig. Överallt. Vid Chinese Theater beordrar han mig att knäböja vid Elton Johns stjärna och tar tre bilder.

– De sista två blev jättebra. När du tittade in i kameran och inte såg så rädd ut.

VI NÅR TILL slut terminalen, skakar hand, och jag går in i den luftkonditionerade hallen och sätter mig på en bänk. Jag tar upp min iPad och scrollar igenom bilderna.

Det råder tyvärr ingen tvekan om vem som varit var.

Los Angeles på 94 minuter. I stället för vykort. 📷

Bräcke
diakoni

Vi vill inte ha dom här

Det finns några som är på deras sida. Men vi vill inte ha dom här. Dom skapar oro. Bryter ner. Skapar klyftor i samhället. Och ärligt talat är dom inte sällan både högljudda och stökiga. Tyvärr har ju invandringen vissa nackdelar – den största är att rasisterna dyker upp.

Åh, vilka trodde du vi menade? #Skärpdig #Jagärdu

◦ UTSTÄLLNING ◦

UTRYCKNING!

Radiopolisen från fot till fart

Polisradion och radiobilen förändrade polisens arbete helt på 1940-talet. Nu ryckte polisen ut med fart och fläkt och fångade brottslingen mitt i gärningen. Följ svensk radiopolis från starten! Titta på radiobilar och radioutrustning och kliv in i en modern, fullt utrustad polisbil.

Polismuseet
www.polismuseet.se

#polismuseet
twitter.com/polismuseet
facebook.com/polismuseet

Raoula Barch är tillbaka på sin försäljningsplats vid Skanstull efter en månads resa till familjen i Marocko. Vid Ringen står hon annars nästan varje dag och hon är glad över sina stamkunder.

BERÄTTAT FÖR **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **MAGNUS SANDBERG**

MIN PLATS

Jag tycker om att klara mig själv och Situation Sthlm gör att jag kan det. Jag vill inte gå till socialen, jag vill jobba. Kollar efter jobb, frågat runt bland folk, men hittar inget. Jag kan tänka mig nästan vad som helst, att städa eller diska. Det är mycket svårt att hitta lägenhet om man inte har fast jobb. Nu bor jag hos en kompis.

Jag har sålt tidningen här utanför Ringen i sex år. Sex-sju timmar om dagen, alla dagar utom söndagar. Jag tycker om Söder. När jag kom till Sverige var det till Söder jag kom, jag har bott på Bondegatan. Jag flyttade till Sverige för att jag var gift med en man som bodde här. Men han var inte bra, han slog mig och jag är skild sen 2008.

Jag har stamkunder och det finns många snälla människor här. Man måste träffa svenskt folk för att lära sig prata svenska. Jag kommer från Marocko, växte upp i

huvudstaden, Casablanca, i ett litet gammalt hus mitt i staden med åtta syskon, men en är död idag. Det är en stor stad med mycket folk – många kommer till Casablanca för att få jobb. Jag tycker om den staden och saknar Marocko ibland och min familj. Varje sommar åker jag dit och nu har jag nyss varit där i en månad. Mamma grät massor när jag kom tillbaka.

Det är kul att återse Marocko, men min pappa är väldigt sjuk, han har haft en stroke och mår inte bra. Han kan inte gå och ligger bara ner, det är jobbigt att se. Och det är stark sol och väldigt varmt där, 45 grader. Först på kvällen, när klockan är fem-sex, brukar jag gå till stranden. På dagen är det för varmt.

Det var fint att träffa familjen, kompisar, min syster och hennes barn. Vi lekte, badade och promenerade och de var glada att se mig. Jag bodde där i 35 år. Nu har jag bott i Sverige i nästan tolv år – det har gått snabbt. 🇸🇪

RSMH kräver jämlik hälsa nu

– Vi riskerar att få ett 15-20 år kortare liv

MÄNNISKOR MED PSYKISK OHÄLSA

riskerar att dö 15-20 år i för tid. Det kan handla om ensamhet, ekonomisk situation, självmord, att man når vården för sent, men också om att inte få rätt vård. Ofta dör människor i sjukdomar som hade kunnat förhindras.

– Många av våra medlemmar vittnar om att de inte blir väl bemötta när de berättar om kroppsliga besvär. När sjukvårdspersonal läser i journalen om psykisk ohälsa är det inte ovanligt att skickas till psykiatri i stället. Ibland blir våra medlemmar också nonchalerade inom psykiatri när de påpekar att de har problem med den fysiska hälsan, säger Jimmie Trevett, ordförande för RSMH, Riksförbundet för social och mental hälsa.

Enligt Socialstyrelsen får till exempel personer med psykisk sjukdom sämre vård vid hjärtinfarkt och har dessutom högre risk att dö i cancer.

FÖR DRYGT ETT år sedan tillsatte regeringen "Kommissionen för jämlik hälsa". Syftet är att de påverkbara hälsoklyftorna ska raderas, på en generation, med fokus på socioekonomiska grupper och kön.

– Om det ska kunna bli jämlik hälsa i Sverige då ska man inte glömma bort människor med psykisk ohälsa. Risken att få ett 15-20 år kortare liv är ett allvarligt problem, säger ordförande Jimmie Trevett.

Enligt RSMH:s tidning *Revansch* nämns psykisk ohälsa bara vid ett tillfälle i kommissionens åtta sidor långa direktiv – i samband med att barn i utsatta familjer kan ha högre risk för att bli inlagda.

RSMH har därför startat kampanjen Jämlik hälsa nu.

– Man måste titta bredare på psykisk ohälsa, mer specifikt på vår grupp, säger Jimmie Trevett.

Men Olle Lundberg, ordförande för Kommissionen för jämlik hälsa, menar att kommissionen beaktar gruppen med psykisk ohälsa.

– I Kommissionens direktiv anges att analys och förslag i första hand ska utgå från socioekonomi och kön, men också inbegripa riktade insatser till specifika målgrupper. Den psykiska ohälsan, särskilt bland unga, är också nåt som särskilt pekats

Jimmie Trevett, ordförande för Riksförbundet för social och mental hälsa.

ut i direktiven och även berörs i vårt kommande delbetänkande, säger han och berättar att de har etablerat ett samarbete med andra utredningar som hanterar frågor som rör RSMH:s medlemsgrupper.

Senast 31 maj 2017 ska kommissionen överlämna sin slutrapport till regeringen. RSMH har tagit fram några områden som de anser ska finnas med där.

– Möjlighet till arbete, utbildning och sysselsättning är ett av dem. Ekonomi är grundläggande för jämlik hälsa, säger Jimmie Trevett, som också vill se att garantinivåerna i sjukförsäkringen höjs.

RSMH anser även att personal inom somatiska vården och psykiatri bör få mer utbildning och kunskap så att människor snabbare kommer till rätt ställe för rätt vård. Den som söker vård måste bli bättre bemött och betrodd. Dessutom behövs större delaktighet i beslutsfattanden som rör den egna hälsan och vården.

– Att själv få vara med i beslut om vård, men också i beslut hos myndigheter, leder till det bästa

resultatet, säger Jimmie Trevett.

Olle Lundberg anser att kommissionen och RSMH egentligen vill samma sak:

– De sakfrågor de lyfter, till exempel bemötande och kunskap inom vården, ökad delaktighet samt att stödja människors möjligheter till arbete och försörjning är centrala i vår analys av ojämlikhetens orsaker mer generellt. Skillnaden är att vi, i enlighet med vårt uppdrag, arbetar med ojämlikhet i hälsa ur ett brett perspektiv där socioekonomiska grupper och kön är i fokus.

Han menar att ojämlikhet i hälsa handlar om grupper i utsatta och marginaliserande situationer, men att det samtidigt är något som löper genom hela samhället, som berör alla: både utbildade och lågutbildade, fattiga och rika.

– Och om vi kan åstadkomma en bred uppslutning kring åtgärder mot ojämlikhet i hälsa är det också större chans att det blir förändring, som även gagnar dem med psykisk ohälsa.

MARIA HAGSTRÖM

Ny medicin kan bota alla typer av hepatit C

FRAMGÅNGARNA FÖR BEHANDLING av hepatit C fortsätter. 2014 kom ett genombrott inom läkemedelsforskningen vilket ledde till flera nya och bättre läkemedel. Nu har EU-kommissionen godkänt Eplclusa, som till skillnad från tidigare tillgängliga behandlingar är godkänd som ensam behandling av samtliga typer av hepatit C.

– Det här är den första behandlingen som fungerar i stort sett lika bra oavsett vilken typ av hepatit C patienten har. I studierna ledde behandling med en tablett om dagen till bot i mellan 94 och 99 procent av fallen, säger professor Ola Weiland, överläkare vid Karolinska Universitetssjukhuset.

Över 40 000 personer i Sverige har hepatit C. Viruset kan leda till skrumplever, leversvikt och levercancer. Fram till för bara ett par år sedan behandlades patienter med injektioner med Interferon, samt med läkemedlet Ribavirin, men färre än hälften av patienterna blev botade samtidigt som biverkningarna var så plågsamma att många inte klarade att fullfölja behandlingen.

Dagens läkemedel innebär kortare behandlingstider, färre och mildare biverkningar samt bättre resultat.

MARIA HAGSTRÖM

1200

medlemmar fick Matmissionen under butikens tre första månader i Rågsved

Sedan brann Nordens första "social supermarket" ner. Men i september öppnar Stockholm Stadsmission den på nytt, nu i Veddesta, Järfälla. Här säljs varor som det är överskott på hos Axfoods butiker eller som har kort datum. Alla kan handla här, men medlemmar får köpa varor för upp till en tredjedel av vanligt butikspris. Medlem kan personer som lever i en utsatt ekonomisk situation bli.

MINA DRÖMMAR

SEGLA JORDEN RUNT

– **DET ÄR EN** frihetskänsla att segla. Det är som att du har hela planeten framför dig. Redan när jag var barn drog jag i väg med jollen – jag hade alltid velat rymma hemifrån, säger Situation Sthlms försäljare Robert Malmros.

Hemförhållandena i huset i Buskhyttan utanför Nyköping var inte bra. Mannen som mamman påstod var hans pappa misshandlade honom. Det var först när han var elva år som han fick träffa sin riktiga pappa.

I sjuan fick han en tre meter stor båt, efter att han klarat ett visst betyg i skolan, och såg då sin chans att fly.

– Jag tog båten men kom inte särskilt långt bortom Bråviken, jag kom till kustbandet. Vågorna var stora och jag insåg att det inte gick, så jag återvände, säger han och berättar att han hade lärt sig att segla i sjöscouterna och genom att prova sig fram själv.

Nästa gång han rymde var han 19 år. Men den gången rymde han från militärtjänsten.

– Jag hade inte nån lust alls att göra lumpen. Men jag hade ett bra arbete och hade precis träffat en ny flickvän, ändå skulle jag bara plötsligt dra ifrån allt.

Han åkte till västkusten där han försökte sno en eka. Med ekan hade han tänkt ro ut till en båt och segla i väg. Men försöket var misslyckat – han blev påkommen innan han ens hunnit lägga ut ekan.

I stället körde han bil ner genom Europa och hamnade till slut i Frankrike.

– Där stal jag en segelbåt i Port Fos i Marseille.

Han hade ingen plan, han skulle bara sticka. Och att han dessutom precis gjort sig skyldig till stöld av en segelbåt fick honom att dra rätt ut på havet.

– Det här var nåt annat än Östersjön. Det kom stora oljetankers, det blåste upp och vågorna var väldigt

DET KOM STORA OLJETANKERS, DET BLÅSTE UPP OCH VÅGORNA VAR VÄLDIGT STORA.

stora. Båten kändes som en liten eka trots att den var en åtta meters familjeseglare. Då kände jag mig väldigt liten och ensam.

Han insåg att han måste hålla sig närmare land och under 13 månader seglade han sen längs den spanska kusten.

– Jag skulle ha behövt en skepparexamen, det var bara tur att jag klarade mig hela resan. På ett ställe blev det väldigt riskabelt, jag gick för nära en fyr och mitt i natten hörde jag hur det skvalpade mot klipporna. Oh shit, ändra kurs!

Robert Malmfors stannade till i

många spanska kuststäder. En av de absoluta favoriterna var Cassis.

– Det är en riktigt fin stad, med tre vikar som ligger insprängda i berget och det finns en underjordisk flod. Det är så snyggt alltså. Det är en plats man bör se vid Medelhavet.

Han lärde också känna många människor på vägen, bland annat följde en spanjorska med honom och det uppstod "riktiga tonårs-känslor".

Resan slutade i Torre del Mar där han försökte sälja båten utan framgång. Ingen kom på honom med båtsstölden, men en rättegång

väntade honom när han kom hem till Sverige igen.

– Det blev rättegång för att jag stack från lumpen. Jag kommer ihåg att jag inte hade någon försvarare, men att jag reste mig upp i salen och sa: "jag var ung då, nu har jag blivit äldre". Haha, ett år senare. Jag fick välja på 3,5 månaders fängelse eller att göra lumpen och böter på 2 000 kronor. Så jag gjorde lumpen till slut ändå.

Har du seglat mycket sen dess?

– Jag tog skepparexamen, men jag har inte haft pengarna till en båt. Min dröm var att segla jorden runt och det är den fortfarande. Förhoppningsvis gör jag det nån gång, i en segelbåt av märket Formosa – det är fina skepp.

TEXT **MARIA HAGSTRÖM**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

CITAT

/// När jag var 13 flyttade jag till morbror i Kävlinge. Han hade bondgård. Grisar, kor och hästar. Jag var tvungen att hjälpa till, men var mer intresserad av flickor och mopeder.

/// Jag bor nu i en husvagn vid Täby galopp. Jag vill köpa en engelsk dubbeldeckare, alltså en husbuss, att ha i stället för bilen. Med den kan jag resa vart jag vill. Drar den husvagnen så blir det ett extra rum.

/// Jag skulle vilja få i gång en plantage. På en webbsida ska jag ha kartor som visar hur det blir om vi fortsätter hugga ner skog i världen, men också var det planteras och var det behövs.

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Övre medelåldern

● Man får känningar, lite ont här och där.
Det är inte lika spännande att synda, lite uttjat.
Förhoppningsvis är man vän med sig själv efter alla år.

KERSTI

Zombie/Levande död

● Jag har en zombie pappa och en zombie mamma.
Men vi har ju varandra så jag säger skit i det samma.
Jag har en zombie bror och en zombie syster.
Ibland är jag glad, ibland lite dyster.
Jag har en zombie kompis och en zombie flickvän.
Dom tittar på oss när vi går igen, igen.
Vi lever i en zombie värld, i ett zombie samhälle.
Och tar vara på vartenda tillfälle.

MARKKU

Något att skämmas över

● Om Sverige hade mobiliserat 1939 och skickat över en kvarts miljon man till Finland under Vinterkriget hade förmodligen Danmark och Norge skickat hundra till hundrafemio tusen man och England och Frankrike kunde ha sånt expeditionskårer. Då hade Ryssland fallit som det ruttna äpple det var. Hitler hade förlorat det stora Bolsjevikspöket som var ett av hans viktigaste argument. Tyskland hade varit inringat och de allierade hade kommit Polen till undsättning. Mycket troligt hade kriget tagit slut på våren 1940. Men på grund av svensk feghet förlängdes andra världskriget med fem år.

LUKAS LEE

Fyllepoesi

● Tittar i vasken där jag just har spytt. Visst var det härligt att ta några bärsa. Känna hur modet kommit på nytt, sparka in dörren på grannens Merca.

LUKAS LEE

Mora i Dalarna

● Jag och min man ska åka till Mora och det ligger i Dalarna. Vi kanske ska bo hos mina kusiner eller kanske tar vi in på ett hotell. De har ett jättefint hus och de har barn också. Men de är vuxna och har flyttat hemifrån.

Vi ska gå på stan och kolla olika platser i Mora. Sen måste vi till kyrkogården och hälsa på hans föräldrar som ligger bredvid varandra. Min

pappa är också begravd där, ska ge blommor till dem. Vi ska gå och äta god mat eller fika på café i Mora. Det finns mycket att göra där, man kan gå på stan, spela minigolf, bada med mera. De har ju Vasaloppet där också.

Vi är där en-två veckor. Vi får se när vi åker därifrån. Det är vackert i Mora. Det är ett lugnt område. Jag tycker inte att det är stökigt på stan.

SUSANNE294

#NOFILTER

Följ en verkligare verklighet @situationsthlm

SITUATION

S T H L M

Söderhamn

● Tanken slog mig apropå hur min hemstads position i historien har varit sedan jag föddes på slutet utav sextiotalet. Politik, religion, kultur.

Kockums var en av de stora arbetsgivarna förutom Eriksson mobil och militärens flygbas F15.

Alla tre av dessa stora har fasats ur historien som aktiva arbetsgivare i kommunen. Den nu stora arbetsgivaren är staten,

annars är mindre företag, butiker små arbetsplatser i exempel jämförelse med Samhall.

Kulturen är så kallat skandinavisk från början, nu på senare tid har immigrationens utveckling som de inflyttade medfört gett oss fårhage och olika projekt i kommunen. Antar att stentakten eller enriset som området heter, det är lekplatsen som är under uppförande som

Svåra tider

● Alla kommer att gå igenom svåra tider någon gång. Livet är inte lätt. Bara något att tänka på. Visste du att de människor som är de starkaste är oftast de mest känsliga? Visste du att de människor som uppvisar mest godhet är de första att bli illa behandlade? Visste du att de som tar hand om andra hela tiden oftast är de som behöver mest omtanke? Visste du att de tre svåraste saker att säga är att jag älskar dig, jag är ledsen och hjälp mig?

Ibland, bara för att en person ser glad ut, måste du se förbi deras leende och se hur mycket smärta de kan befinna sig i.

Till alla mina vänner som går igenom vissa problem just nu – låt oss börja lavinartat. Vi behöver alla positiva avsikter just nu. Får jag be mina vänner var de än är, att vänligen kopiera och klistra in denna status i en timme för att ge en stund av stöd till alla dem som har familjeproblem, hälsostrider, jobbfrågor, bekymmer av något slag och bara behöver veta att någon bryr sig.

Gör det för alla av oss, för ingen är immun. Jag hoppas få se detta på väggarna som stöd. Jag känner på mig att några kommer vilja just detta. Ingen delning.

VARGEN

jag menar.

Sjukhuset som var ett komplett sjukhus har rivits till stor del. För fanns bland annat BB. Centrumet har blivit mångkulturellt. Ett köpcentrum har byggts vid E-4:ans påfart med ÖB, Coop, Ica, Dollarstore med fler.

Efter att ha rivit flera områden nästan helt, har nu nybyggnationen åter börjat.

KAPINJUS

På väg till Amazonas

- Övergiven Amazon i Västerås. Kan bli en riktig pärla med rätt ägare.

JOCKE SÅBOM

Inlåst på T-Centralen

● Hamnade på T-Centralen, inlåst på perrong 3-4 på området Norra hallen. Jag gick till trapphuset vid perrong 7 och 8 men där var det låst, så jag gick till hissen upp till Cityterminalen men den var avstängd. Fundersam gick jag till perrongerna 5 och 6:s ände, där funkade hissen men väl uppe var ytterdörren låst och jag åkte ner igen. Och uppmärksammade ett klistermärke där numret till Centralvakten stod. Jag ringde och berättade att jag vaknade strax efter 02:00, vakten sa att jag skulle gå till perrong 10 och längst ner där visade en vakt mig vägen ut. Allt bagage var borta, min Ikea väska och ryggsäck helt upp i rök, alla kläder och allt annat förutom det jag har på mig.

KAPINJUS

VILLMAN PRODUKTION OCH CAMBO PRODUCTION

Mikael Persbrandt
Marie Richardson

Macbeth

Ellen Jelinek
Charlotta Jonsson
Johannes Bah Kuhnke
Jens Hultén
William Shakespeare
Regi Stefan Larsson

BILJETTER UTE NU
PREMIÄR 19 OKTOBER
BILJETTER: TICKETMASTER.SE
TEL. 077-170 70 70
MAXIMTEATERN.COM 08-30 11 00

MAXIM
TEATERN

» Ibland är det tuffa perioder men det är också mycket glädje. «

Ingrid

Vi behöver fler som Ingrid

Vi behöver många fler familjehem i Sverige idag. Flera tusen fler. Att öppna ert hem för någon ni inte känner är en utmaning för hela familjen. Men det är också en erfarenhet som får alla att växa.

www.attvarafamiljehem.nu

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Ett invant begär

● Jag måste sätta mig ner och tänka ett slag, allt är tyst omkring mig, bara det lätta sorlet från trafiken. Jag drar en djup suck – jo, en bil har fel på avgassystemet, den låter mycket och så tror han det är Monzabanan. Annars känns det som vanligt, en och annan glattig ungdom i bakgrunden, sedan tystnar det igen.

Jag sträcker mig efter en cigarett, tänder den och drar in röken genom munnen och upp till näsan, ett invant rökbegär – nä, jag måste sluta med det – men hur ska jag göra?

Egentligen har jag inte råd att röka. Ja, ja, det löser sig hoppas jag.

LBO

GRYNING / SKYMNING

● Vi vet alla att vid varje gryning går solen upp.

Så snälla söta rara du ge inte upp.

Och sen vet vi också att vid varje skymning går den ner.

Det var allt jag ville säga, ingenting mer.

MARKKU

Första veckan i Stockholm

● Lämnade Göteborg efter att min fru dog i cancer. Stack till Stockholm för att slippa all sorg efter 19 års äktenskap. Hamnade på Norra Bantorget och sov på parkbänkar med mina vänner.

En natt blev jag rånad på pengar, id-kort, körkort och diverse bankkort. Hamnade på St Görans sjukhus. Mådde så dåligt, men hade goda vänner som hjälpte mig med mat och kläder första tiden. Nu har jag varit i Stockholm i drygt två månader, dags att åka hem.

Säljer Situation Sthlm för att få ihop till biljetten. Det har varit en underbar resa trots allt.

LEFFE FRÅN GÜTET

REBECCA SANDBERG

I Pridetåget hela vägen

● Äntligen får jag vara med i tåget, i stället för att bara stå bredvid och vinka med eller utan flagga. Först skulle jag få åka flakbil med Mag- och Tarm-föreningen jag just gått med, men när jag fick höra att Situation Sthlm skulle gå valde jag givetvis dem i stället, trots att jag blev tvungen att gå hela sträckan som var nästan en halvmil totalt.

Jag kunde ju avbrutit men nej, nej aldrig att jag ville det och i "mål" kom

jag också. Några bröt och de var ändå fullt friska vad jag vet.

Jag gick med ena handen på rullatorn och plakat i andra handen, aningen höga klackar men gav inte upp trots att jag nästan föll ihop sista kilometern.

Vid Stadshuset kom världens regnväder men vi gav inte upp utan stretade tappert på med skratt och kul som attan var det.

Synd att jag inte visste om att jag kunnat vara med förra året också.

Fick skavsår på fötterna, tre tår på varje fot men det var det absolut värt. Fattar inte att jag med lungsarkoidos, fibromyalgi, ämnesomsättningsrubbing, kol och panikångest pallade hela biten men det var många stopp på vägen som tur var. Jag hade såklart tagit på mig den finaste partystassen och tänkte sälja tidningar men koncentrerade mig på att ta mig igenom hela vägen.

STEFFI MONACO

Min lilla dagbok

● Jag är åter igen i min sommarstad Sigtuna och strandpromenaden vid Sigtunafjärden som hör till Mälaren.

Här finner jag lugn och ro och inspiration med så mycket minnen, det är nog bara månen som lyser med sin frånvaro. Men nej, släpp in både Ströyer och Sundberg för att om möjligt slippa byta blöjor på mig själv och andra.

LASSE BQ

En värld av dömande

● Alla vi människor är besedda med fördomar, på gott och ont. Instinktiva och undermedvetna. Detta kan till exempel yttra sig i en rädsla inför ett möte med en lång, blåögd och vit man, helt evolutionärt enkelt, eftersom de män som erövrat världen genom krig och kolonialisering under de senaste århundradena oftast bar detta utseende. En relativt svag men medfödd instinktiv fördom.

Eller som rädsor för de annorlunda som vi bär bara för att man inte ska låta sig lita på något eller någon som man inte förstår sig på, och därmed inte vet om denna kan utsätta en för fara. Också denna fördom medfödd. Men allt efter som människor växer upp formas vi av omvärlden och förvandlas till unika individer, fria att fatta egna beslut och dra egna slutsatser.

Även det på gott och ont.

Vår moderna värld är desto mer komplex. Med all media som influerar oss, likaså släkt, vänner och bekanta. Detta influerar det medvetna och det undermedvetna. Bara en enda bild kan påverka oss mer än vad man kan ana. En reklamplansch kan få oss att under bara en tredjedels sekund bestämma oss för vilken mjölk vi ska handla innan vi hunnit gå in i affären.

Om vi nu är så lättpåverkade, hur ska man då veta vilka fördomar man ska lita på?

De instinktiva eller de intuitiva? De medvetna eller de undermedvetna? Kan man verkligen lita på att hjärnan vill en väl, med alla dessa intryck och allt dömande? På en tredjedels sekund har vi dömt ut en människa.

Så hur tror ni då jag blir bemött,

med en orange Situation Sthlm t-shirt som skriker abnorm? För en del människor verkar blotta åsynen av mig vara en överbelastning för lillhjärnan. Ögonen rullar, rök bolmar ut ur näsa och öron och mungiporna åker fram och tillbaks. Hos dem skriker fördomshjärnan: "Fara, du vandrar på okänd mark. Var redo att attackera eller fly". Men i själva verket var allt jag frågade denna förvirrade kvinna, om hon ville köpa en tidning.

Innan man är medveten om sina fördomar och granskar dem i ljuset, så finns det ingen chans att lillhjärnan skulle ge vika för avvikande mönster och beteenden. Det första steget behöver vara ett yttre öga, någon som gör en medveten om dömandets mönster.

Den som visade mig vad min lillhjärna sa åt mig första gången, var

min mycket kloka SO-lärarinna under högstadiet. Hon berättade för oss om reklambranschens tricks, hur de försökte få oss att köpa oss lycka. Hur bilder får oss att veta vilken biff vi ska köpa i affären. Kanske hade ett paket köttbullar legat på köksbordet i en scen ur min favoritserie och då kopplar auto-lillhjärnan plötsligt dessa köttbullar samman med lycka.

Men vad är då olycka? Kanske är det avund. Att inte kunna glädjas åt det man har och andras lycka. Ren avundsjuka som utövar hämnd i olika former dagligen måste skapas när en olycklig människa ser lycka, men inte vet att det är lycka han eller hon ser.

Freuds förvirringspsykosyndrom kanske detta fenomen kan komma att kallas i framtiden. Vem vet.

EMMA SÖDERBÄCK

Bo. *Fri entré*

Nu. **Då.**

Bostadsfrågor och svar under 99 år. 16/4-8/1

Arkitektur- och designcentrum Skeppsholmen **ArkDes**

NATTEN ÄR DAGENS MOR

STARKA KÄNSLOR & SVART HUMOR
- EN EMOTIONELL TRYCKKOKARE

AV LARS NORÉN
REGI: HUGO HANSÉN
>>PREMIÄR 9 SEPTEMBER

UPPSALA >>>>
STADSTEATER

BILJ/INFO: 018-14 62 00 WWW.UPPSALASTADSTEATER.SE

MED EGNA ORD

Mellerud

● Jag ska följa med min mamma till Vänersborg och hälsa på min mormor som ligger begravd där. Sen åker vi till hotellet i Mellerud som heter Wårdshuset på Dal. Vi ska vara där i fyra dagar, från 10 augusti till 14 augusti. När vi kommer dit ska vi ta det lugnt, äta kvällsmat och titta på tv i rummet. På morgonen ska vi äta frukost och sen ska vi gå på stan och kolla lite i affärer.

Min mammas vänner bor där och vi ska hälsa på dem också. De brukar bjuda på fika. Jag och min mamma brukar också äta fint på restaurang eller på fiket. Vi ska bara ta lugnt när vi är där. När vi är där i Mellerud så är det inte mycket att göra.

Men på hotellet har de live-musik. Om det är bra musik så brukar jag lyssna och dansa.

SUSANNE 294

Lagtrots

● – Så, vad har du till ditt försvar, Johansson?

(Domare)

– Jag är född utanför!

– Kan du precisera?

– Ja, jag blev aldrig någon fläck på lakanet! Nu är jag en skamfläck som herr åklagare vill ha väck, men nu är jag en stor fläck som inte går att torka bort!

– Trotsar du domstolen? För det blir det lagtrots, Johansson!

– Kan det hjälpa om jag säger att jag hade mens?

– Jaså! Johansson fortsätter att envisas?

– Ok, jag hade inga pengar att köpa p-piller för, så därför tog jag ett paket tamponger för att kondomen sprack! Det blev liksom en fläck, om herr domare förstår?

– För det får Johansson sex

– Kan det hjälpa om jag säger att det var på Lca?

MAGDALENA 407

Stockholm 10/7-16

● Jag letade upp den gamla badplatsen bland klipporna och resultatet ser ni här.

LASSE BQ

Min lilla dagbok

● I dag har jag som vanligt åkt till min sommarstad Sigtuna och ritat av gamla bron och strandpromenaden. Varför just Sigtuna? Jo, jag växte upp här på

somrarna, närmare bestämt i Til. Alright, jag tar med min väska med ritgrejor och... Varsågod, här är resultatet.

LBO

gamla bron till
Sigtuna.
L. Bq - 16

// A FILM BY ACADEMY AWARD® WINNER:
OLIVER STONE

THE ONLY SAFE PLACE IS ON THE RUN

SNOWDEN

JOSEPH GORDON-LEVITT // SHAILENE WOODLEY

// DIRECTED BY:
OLIVER STONE

// SCREENPLAY BY:
KIERAN FITZGERALD & OLIVER STONE

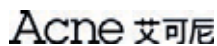
OPEN ROAD FILMS AND ENDGAME PRESENT IN ASSOCIATION WITH WILD BUNCH AND TG MEDIA A BORMAN/KOPELOFF PRODUCTION AN OLIVER STONE FILM JOSEPH GORDON-LEVITT SHAILENE WOODLEY "SNOWDEN" MELISSA LEO ZACHARY QUINTO TOM WILKINSON
SCOTT EASTWOOD LOGAN MARSHALL-GREEN TIMOTHY OLYPHANT BEN SCHNETZER LAKEITH LEE STANFIELD WITH RHYS IFANS AND NICOLAS CAGE CASTING BY MARY VERNIEU, CSA LUCY BEVAN, CSA MUSIC BY CRAIG ARMSTRONG EXECUTIVE PRODUCER BUDD CARR
COSTUME DESIGNER BIVA DAEGLER FILM EDITORS ALEX MARQUEZ LEE PERCY, A.C.E. PRODUCTION DESIGNER MARK TILDESLEY DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY ANTHONY DOD MANTLE, ASC, BSC, DFF EXECUTIVE PRODUCERS BAHMAN NARAGHI JOSE IBANEZ MAX ARVELLAZ TOM ORTENBERG PETER LAWSON JAMES STERN
DOUGLAS HANSEN CHRISTOPHER WOODROW MICHAEL BASSICK PRODUCED BY MORITZ BORMAN, P.G.A. FERNANDO SULICHIN PHILIP SCHULZ-DEYLE AND ERIC KOPELOFF, P.G.A. BASED UPON THE BOOK "THE TALE OF THE OCTOPUS" BY ANATOLY KUCHERENA BASED ON THE GUARDIAN BOOK BY LUKE HADDDING
DEUTSCHER FILMFÖRDERFONDS FFF Bayern FFA SCANBOX f/CINEMASVERIGE SCREENPLAY BY KIERAN FITZGERALD & OLIVER STONE DIRECTED BY OLIVER STONE OPENROAD
THIS FILM IS NOT YET RATED ALL RIGHTS RESERVED

// BIOPREMIÄR 16 SEPTEMBER

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

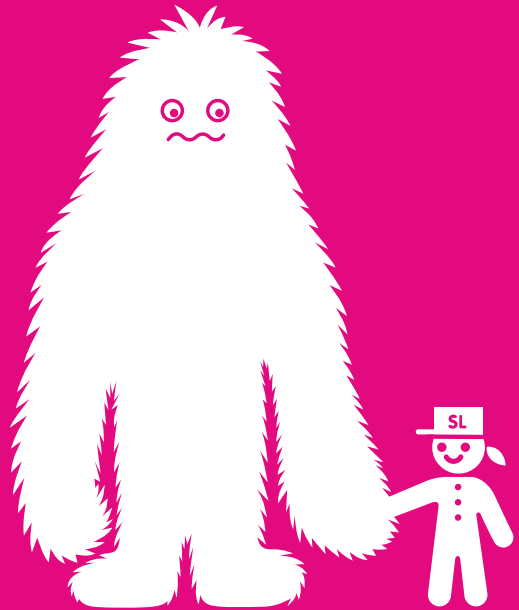

TRYGGARE RESA!

Alla ska känna sig trygga när de reser med oss, oavsett vem man är, vart man ska eller när man åker. Därför vill vi uppmärksamma dig på vårt trygghetsnummer 020-120 25 25. Trevlig resa!

TILLSAMMANS FUNKAR ALLTSAMMANS!

STOCKHOLMSKRYSSSET

Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slumpgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

Förra månadens vinnare:

Skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga*:

Annelie Johansson, Borlänge

Nyckelband:

Håkan Fredriksson, Växjö
Gunvor Lundqvist, Uppsala

Se förra månadens lösning på sidan 56.

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

STRÅLANDE	DON FÖR DAMER	PLATS FÖR MÅNGA KLIPP	RESTE HAR BLIVIT ÖVER		
VÄLLAR HÖGSTA VINSTEN?					UTAN SÅDANA FÅR MAN EJ RO
HOV-KOMIKERN					
			BÖR EJ UR BÖJT ATT VARA		
SÅDAN FLUGA GÖR INGEN SOMMAR	IDA-LARNA				
			BEVA-KADE BURAR		BÅBA I TUSEN OCH EN NATT
				LÄMNAR UTVI-SADE	ARBETA
SLÄKTER MED VAPEN	BIO-ÅGARE	BRUKETS HERRE			GOSAT
					BÅGE
					LEVDE I TOSCANA
GER POKER-LYCKA?		FICK MÅL I MUN NÅGOT DYLIKT		VICKADE VARLIGT GER NYA KRAFTER	
					SER MAN TIDEN
PER-SPEKTIV	SA DA VINCI TILL MONA LISA?		TVÅ I GAMLA ROM	KÖ-KOPIOR LÅNG-PRATA	
			TASS-HEMLIG-HET		BEVEKAT ...ALLAN POE
					OMEDEL-BART FÅR MAN TJARA
BLOM-MOR PÅ VÅSEN	KÅKEN	SLITI MÅNENS SKEN HÖRST			SES PÅ GÅNG
BRUKAR BÅN-TARE FLITIGT?			RUNT FÖNSTER OCH TILL HAST	FRED-MANS LE-VEBRÖD	RÖK-KÄLLA
					DÅR GÖR MAN MÅL
		SKA VERKA SÅL-JANDE			
BLIR MAN AV SKADAN	LUCKERT ÄR LITE GAM-MALDAGS			HAR KAL I HÅGEN GOLF	MAN I HAN-NOVER
					EN FRÅGA OM TID
			VÅDER-STRECK NEON	STOPPAS I BÖSSAN STJALA	FISKS SISTA MÅL?
					HJÄLPER FLÅSKBÈ-RÖENDE
HÖR TILL DET LJUVA LIVET		KARR-MES			KAN STORT TUNGT
HABIT					
PARIS-DAME				DE SPIN-NER VID HEMMETS HÅRD	

Alldeles här ovanför rutan ses Af Chapman. Vad kallas ett sådant skepp?

Skicka in ifyllt kryss senast 19 september till: Situation Sthlm Timmermansgatan 38 118 55 Stockholm

Namn:

Adress:

Postadress:

Konstruktion: Marie Peterson-Engnell. Foto: Jappe Wikström/mediabank.vistockholm.com © Bonnier korsord

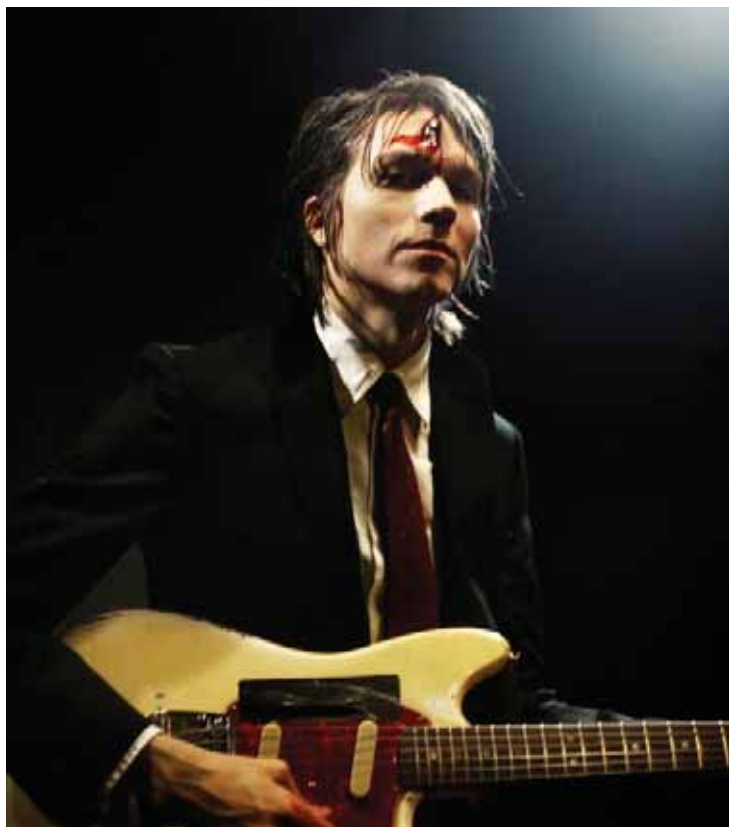
"Hurula är onekligen konsekvent med sin gitarrbaserade post-punk."

Hurula

Vapen till dom hopplösa

★★★★½ "Vem vill göra rock på svenska efter Hurula?" rappar Kitok och nog är det 36-årige Robert Hurula Pettersson som, nu när Dennis Lyxzén ägnar sig åt Refused i stället för Invasionen, klivit in i ramp-ljuset framför Thåströms övergivna förstärkare.

I tredje spåret, "Helvete här" låter det som om Lars Winnerbäck hade förlyssnat sig på Joy Division, men Hurula är onekligen konsekvent med sin gitarrbaserade postpunk. Han

levererar den med precision även om de riktigt övertygande låtarna saknas. Till exempel hade titelspåret gärna fått vara rökaren som river hela haket i stället för som nu, en instrumental bagatell.

Robert Hurula Pettersson är annars en skicklig textförfattare av svartsynta stockholmskildringar, trots att det inte är så länge sedan han lämnade Umeå för huvudstaden. Ett singelsläpp som "Sand" lär, liksom

mycket av materialet på *Vapen till dom hopplösa*, växa ett par storlekar när det hamnar i sitt rätta sammanhang och framförs live, men är mer av en utdragen poängseger än en knockout.

Kanske hör det genren till, även ett band som Imperiet var betydligt roligare på scen än i studio, men Hurula får gärna frångå den principen på nästa album.

DAVID BOGERIUS

MUSIK

Strängen

Bangatan

★★★★½ Solokarriären inleddes redan för tre år sedan med en lågmäld LP under eget namn, men nu laddar Robert Dahlgvist om som "Strängen", ett smeknamn han begåvades med under tiden som gitarrist i The Helicopters. *Bangatan* har föregåtts av "Rocken e' inte död" och "Farsan söp ihjäl sig", direkta rocklåtar som vittnar om att höstens album låter en hel del som Dundertåget, "Strängens" förra band. *Bangatan* har ingen knäckande refrång men med Sex Pistols-riff, discokomp och ett snygg solo blir det en riktigt trivsam låt under överseende av producenten Björn Olsson – Håkan Hellström, The Soundtrack of Our Lives med flera.

DAVID BOGERIUS

Bob Hund

Dödliga klassiker

★★★★½ Bob Hund har på något sätt alltid varit bandet man antingen begripit och gillat, till och med dyrkat, eller ett band och en musik det varit svårt att ta sig an och flytta in i. Det är som vanligt lite skevt, melodierna inte lika raka och lättillgängliga som i mycket annan mer vindtunnelutprovad och rätlinjig musik – de har alltid haft ett plektrum doppat i nervös New York-new wave. Singeln "Brooklyn salsa", med raderna, "jag vill leva jag vill dö i Brooklyn" är bara en av flera starka låtar. Både "Underklassens clown" och "Blommor på brinnande fartyg" är – förutom lysande titlar – utmärkta låtar. Precis som "Inte 1 mm" och "Hjärtskärande rätt".

ULF STOLT

Toni Holgersson

Nordic Noir

★★★★ Vispoeten Charlie Engstrand är hyllad av exempelvis både Nino Ramsby och Stefan Sundström, som sjungit in flera av hans låtar, men trots det en figur lite utanför kartbladet. Nu gör Toni Holgersson en hel platta med låtar skrivna av Charlie Engstrand. Och de passar honom nästan lite för bra. Det finns ett vemod och en dov sorg i texterna som ligger nära Toni Holgerssons egna texter. Och musikaliskt är det ännu en gång Dante Kinnunen som producerar. Det låter modernt och dynamiskt – lyssna på "Gul Tamburin" – utan intrång i låtarnas integritet. Exempelvis "En skorstensblick", redan nämnda "Gul tamburin" och "Bortom orden" bör få god rotation.

ULF STOLT

4-STRÄNGAT PÅ STADION

NILS DANJUS

Ukulelespelen satsar på världsrekord

SENAST THOMAS ALLANDER, även kallad "Ukulele mannen", ordnade en ukulelefestival var 2007 på Långholmen i Stockholm. Nu är det dags igen. Den 3 september intas Stockholms Stadion av Ukulelespelen. Och de ska försöka ta världsrekord – igen. Första gången ett rekord togs i Sverige var de 401 spelare. Nuvarande rekord togs på Tahiti med 4 792 ukulelespelare och nu siktar Ukulelespelen på att passera 5 000. Besökarna uppmanas att ta med sig sina ukuleler och tillsammans spela rekordlåten "De' har 'ru gjort för mej", skriven av Thomas Allander.

Enligt instruktionerna på hemsidan, ukulelespelen.se, krävs det att deltagarna smidigt kan byta mellan de tre enkla ackorden D, A7 och G. I låten förekommer D7 på ett ställe, men det går utmärkt att spela D där också. Det kommer att finnas kontrollanter på plats, men man behöver inte kunna sjunga till.

– Ukulele har blivit en jättestor grej. Det är kul och billigt. Många instrument är så laddade, men inte ukulelen. Det är ett kravlöst instrument – Beethoven skrev inga ukulelekonserter man måste kunna. Dessutom håller man den som en liten bäbis, säger Thomas Allander.

Under festivaldagen spelar den japanska artisten Shigeto Takahashi och från Liverpool kommer Ukulele Uff. Andra underhållare är bland annat Östen med resten, 17-mannabandet Air Mail Big Band och Elvira Bira som spelar ukulelebaserad folkpunk.

Och allt inleds – som ett spel bör inledas på en olympisk arena – med en löpare hållandes den brinnande ukulelen, den så kallade fackelelen.

MARIA HAGSTRÖM

LINJE 19 HELA VÄGEN HEM

SARA SUNDESTRAND

Lars Sundstrand.

När Ebba Grön förändrade Sverige

NÄR EBBA GRÖN spelade i Göteborg brukade de övernatta på golvet hos trummisen Gurras brevvän Lars Sundstrand som passade på att göra intervjuer och ta bilder till sitt punkfanzine *Funtime*. Vänskapen överlevde det sista Ebba-ackordet 1982.

"I EFTERHAND KAN jag tycka att jag borde ha gjort annorlunda, att jag kunde ha fotograferat mer, att jag missade allting. Men det gjorde jag inte, jag var med", skriver Lars Sundstrand i nya fotoboken *Station Rågsved*.

En hel del foton blev det trots allt, och många av de bästa i *Station Rågsved* känns igen från olika skivsläpp, som den klassiska bilden från *Samlade Singlar 78/82* där Joakim Thåström diskuterar med en polis.

Ebba Grön verkar annars ha varit nästan lika svåra att fotografera som att intervjua och Lars Sundstrand skriver också att han ofta hade med sig kameran utan att ta upp den. Mycket av utrymmet i *Station Rågsved* upptas i stället av fram- och baksidorna på vykort och brev som främst Joakim Thåström har skickat. "Vad som frankerades i Rågsved förändrade Sverige", konstaterar musikjournalisten Jan Gradvall vördnadsfullt i förordet.

"Efter många år kunde jag se allt jag gjorde för vad det var. Ett dokument i en tidsperiod i svenskt musikliv då jag levde med några av människorna som senare skulle bli legendariska", skriver Lars Sundstrand, som även berättar historien om fanzinet *Funtime* som gavs ut i 22 nummer innan det lades ner våren 1983: "Fanzinet var då som störst, men jag hade svårt att hitta någon musik som intresserade mig. Då var det ju ingen som helst mening med att fortsätta."

DAVID BOGERIUS

"En väldigt stark och fängslande bok som krossar fördomar och myter om självmord."

Niklas Ekdal

Hur jag dog

★★★★ Livet var på topp innan han krockade med en motspelare på fotbollsplanen. När han vaknar tål han varken ljus eller ljud, han tappar all energi och hjärnskakningen leder till en djup depression. Till slut står han inte ut och försöker ta sitt liv.

Journalisten Niklas Ekdal, som har varit politisk redaktör på Dagens Nyheter, skriver öppet om sitt eget självmordsförsök. Vägen dit, tiden inom psykiatri och vägen tillbaka. Han vill att läsaren ska förstå, han vill förstå. Vad innebär självmord, vem tar livet av sig och varför? Och hur kan det förhindras? Han varvar personliga kapitel om uppväxten och vägen till att bli en framgångsrik journalist och familjefar med kapitel om världspolitik, krigets konsekvenser och religion.

Han sätter till exempel ljus på vapenlagar i USA. Två tredjedelar av

CASIA BRONBERG

alla som dör av skottskador i USA har skjutit sig själva. Hade de inte haft tillgång till vapen hade de kanske levt i dag. Hade han själv haft ett vapen hade han inte gjort det.

Det är en väldigt stark och fängslande bok som krossar fördomar och myter om självmord. Och han påpekar något viktigt:

"En vanlig dag tar fem människor sitt liv i Sverige. Per år blir det tjuo gånger fler än offren för mord och dråp, sex gånger fler än alla som dör i trafiken. Men trafiksäkerhetsforskningen får hundrafemtio miljoner och myndigheten som förebygger suicid får tre miljoner".

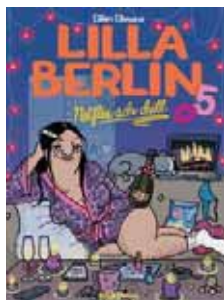
MARIA HAGSTRÖM

BÖCKER

Ellen Ekman

Lilla Berlin 5

★★★ Ellen Ekman tar i bokform med oss till Lilla Berlin för femte gången. Nu dejtas det för fullt här. Misslyckade matchningar, penisbilder i inboxen, ålders- och barnnoja och på Tinder swipas det åt höger och vänster men mest åt vänster. Med erfarenheter inskickade av humorseriens läsare har hon lagt fokus på relationer och villkoren inom nätdejting-världen. Till och med farmor "tindrar".

Det är ofta träffsäkert och hög igenkänningsfaktor om livet för unga i storstaden.

Här finns också mer politiska serier om klimat, rasism och feminism. Ellen Ekman driver även med vårt användande av sociala medier, överhuvudtaget användande av mobiltelefoner, och som vanligt ger hon sig på hipsters – och det är fortfarande då hon är som bäst.

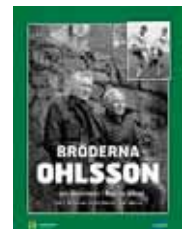
MARIA HAGSTRÖM

Tore S. Börjesson, Billy Ohlsson, Kenta Ohlsson

Bröderna Ohlsson

★★★★ Billy Ohlsson säger att han blev erbjuden tio gånger högre lön om han lämnade Hammarby för Djurgården eller AIK. Om man kan och vill tro på det tillhör man målgruppen

för *Bröderna Ohlsson*. Författaren Tore S. Börjesson återger entusiastiskt skrönerna som i många fall gått ett par varv runt Medborgarplatsen. Pappans missbruk ges utrymme bland klacksparkar och tunnlar, men uppgifter om trassliga familjeförhållanden bemöts inte. Kenta och Billy, två av Hammarbys bästa fotbollsspelare genom tiderna, framstår egentligen inte som så förtjusta i mytbildningen av sig själva men för de grönvita supportrar som varit med ett tag är de återberättade historierna från Kanalplan och Söderstadion en kulturgärning.

DAVID BOGERIUS

1kr

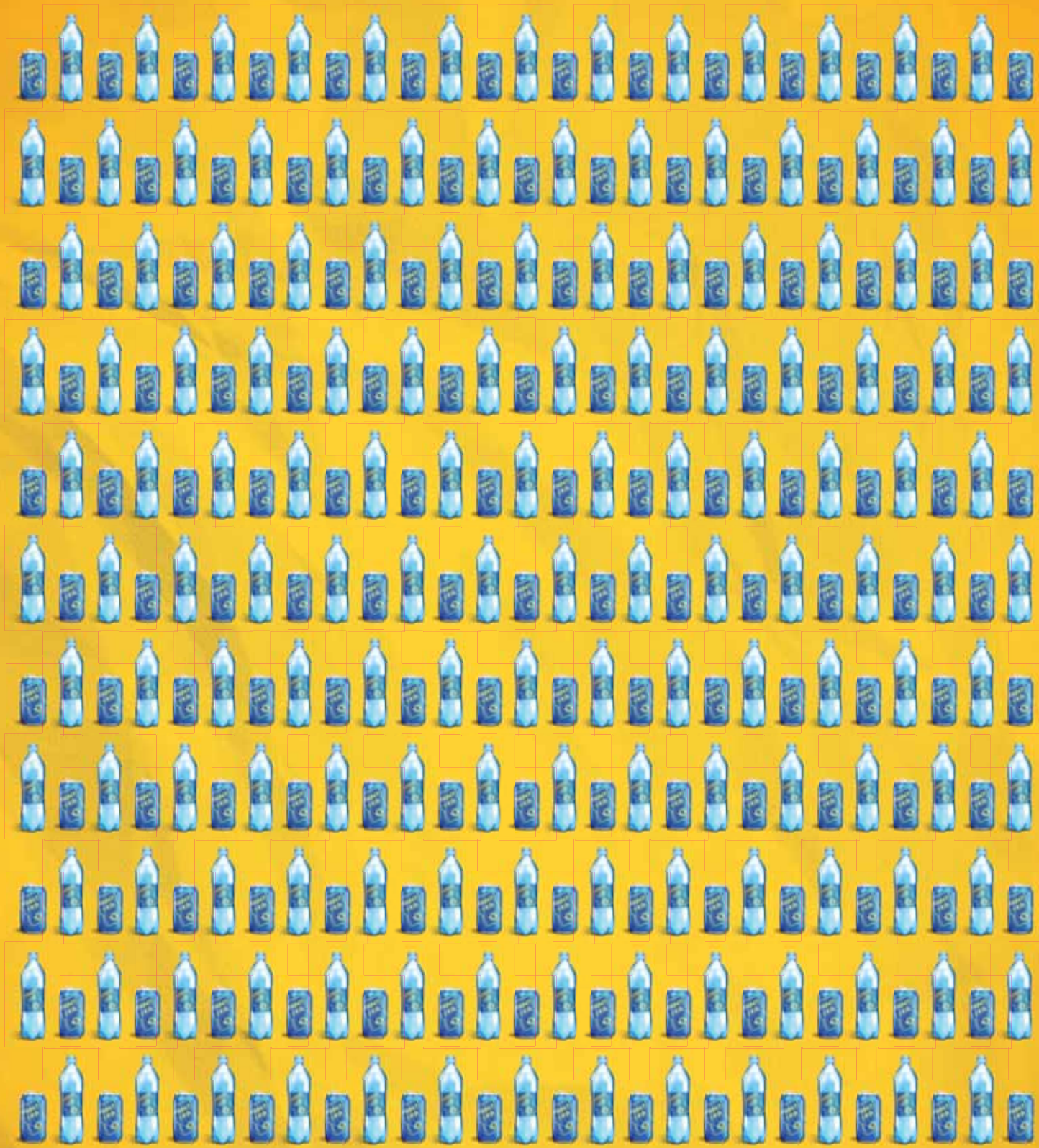
av varje såld frukostmeny går till Stockholms
Stadsmission! Gäller under hela september.

Välkommen in till McDonald's® Folkungagatan, Götgatan,
Liljeholmstorget, Slussen, Sveavägen och S:t Eriksgatan.

VI STÖDJER
STOCKHOLMS
STADSMISSION

Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!

"Pernilla August levererar dels en Stockholmskildring anno 1901, dels en berättelse som över hundra år senare fortfarande berör."

ERIK MOLBERG-HANSEN

Den allvarsamma leken

★★★★ När Hjalmar Söderbergs roman *Den allvarsamma leken* från 1912 nu blir till film är det en himla-stormande upplevelse laddad med både hjärta, svärta och smärta. Vi följer korrekturläsaren Arvid Stjärnblom på Nationalbladet som vid ett tillfälle möter dottern till en känd konstnär, Lydia Stille. De hittar varandra, men Arvid menar att hans låga sociala ställning inte tillåter att de gifter sig. I

stället hamnar de båda i äktenskap i rika familjer, där de har det gott ställt men saknar kärlek. Hela tiden möts de i smyg, om vartannat, medan åren är. Leken påminner stundtals om en fars, där lögnen måste hållas reda på, men den här leken är som sagt allvarsam och i stället för skratt uppstår sår.

Många skådespelare känner sig kallade till registolen, men inte alla hanterar att ställa sig bakom

kameran. Pernilla August visade med stor övertygelse vilken fint gehör hon har i långfilmsdebuten *Svinalängorna*. Här fortsätter hon på samma bana och levererar dels en Stockholmskildring anno 1901, med spårvagnar, restaurang Rydberg och ungarlspensionat och Hotel Continental, dels en berättelse som fortfarande berör, över hundra år senare.

HENRIK EMILSON

KANNIBALISM PÅ CINEMATEKET

Att äta eller ätas

DEN 23 SEPTEMBER visar Cinemateket den ökända *Cannibal Holocaust* från 1980. Filmjournalisten och tv-producenten Jason Meredith inleder visningen, och han vill placera filmen bredvid mer erkända filmer som *Hajen* och *Alien*.

Hur skiljer sig *Cannibal Holocaust* från andra genrefilmer?

– Italiensk genrefilm har en viss ostighet, som hör till, och den känslan finns även i *Cannibal Holocaust*, men skratten försvinner då filmen kliver ner i en otäck realism mycket närmare äkta skräck än monster och demoner. De djur som dödas på riktigt i filmen – som sedan äts av infödingarna, inget kött gick till spillo – är uppskakande och ett starkt dramaturgiskt verktyg. De är del av manipulationseffekten filmen har. Om de dödade djuren... så kanske de dödade skådespelarna? Det är en prövning att se *Cannibal Holocaust*. Jag tror inte alla som går in är kvar till eftertexterna.

Hur står sig filmen jämfört med dagens utbud?

– Den utklassar fortfarande det mesta. Den är oerhört skickligt berättad, tekniskt före sin tid och en voyeuristisk mardröm.

HENRIK EMILSON

FILM

Förbjuden kärlek

★★★★ Anders Wahlgrens dokumentär om hovets läkare Anders Munthe och dåvarande kronprinsessan, sedermera drottning, Victoria, är inte bara exceptionellt bra berättad med arkivbilder varvat med nytagna sekvenser, den bjuder också på en både sorglig och stark kärlekshistoria. Skådespelarna Peter Andersson och Marie Richardsson ger finstämt röster åt paret som på grund av sin ställning aldrig kunde visa kärlek, men som höll ihop in i det sista.

Ett fint tidsdokument som berör djupt.

HENRIK EMILSON

Bortom Lampedusa

★★★★ Lampedusa, söder om Sicilien är en utpost som ofta blir första anhalt för flyktingar som tar sig över Medelhavet. Kustbevakningen har ett krävande jobb i ofta tuff och utsatt miljö, och flyktingarna ännu värre.

Men på ön finns också ett vardagsliv, här fångat genom tolvårige Samuel och hans familj. Det jordnära, enkla och lite oskyldiga – som radions smörsång och en farmor som gör pasta – skapar en stark kontrast till den hårda omvärld som ligger bortom horisonten.

HENRIK EMILSON

Stulna blickar

★★★ Långsamt och metodiskt rullas detta drama, eller denna thriller, om den välbärgade venezuelanska företagaren Armando som i ensamhet söker tröst hos unga män mot betalning upp. En av dessa unga män, Elder, fattar tycke för Armando och tillsammans hjälper det udda paret varandra, samtidigt som åtrån dem emellan växer. Som en mörk fond finns Armandos bakgrund med ett faderssvek, vilket sätter igång en serie av händelser, eller är det rent av en plan? Den underliggande mystiken är det som lyfter filmen.

HENRIK EMILSON

Vänner för livet

★★★★ Julian har obotlig cancer och har beslutat att avbryta all behandling för att möta döden. Då kommer helt plötsligt hans gamle vän Tomas inflygande från andra sidan jorden. Vännerna har varit ifrån varandra länge, men hinner återuppta sin vänskap under de fyra dygn vi följer dem, tillsammans med Julians trofaste hund Truman i släptåg.

Det här är en kompisfilm, men trots dödsskuggan som hänger över dem, faller den aldrig över i det sentimentala, utan balanserar skratt och gråt väl.

HENRIK EMILSON

JUBILAR PÅ GÖTGATAN

HOLGER ELLSÄRD

Victoria fyller 80 år

DET HAR GÅTT 80 år sedan Biograf Victoria slog upp salongsdörarna för första gången, 1936. Götgatan blev Stockholms främsta biografstråk med sju biografier, men den enda biograf som än i dag visar film är Victoria.

Söndagen 18 september firas 80-åringen med storkalas, filmhistoria och tävlingar. Sedan fortsätter firandet i mindre skala under jubileumsveckan.

– Vi kommer att visa klassikerna *Borta med vinden* och *I hetaste laget*. *Moderna tider* har nypremiär vecka efter, men vi har en förhandsvisning på jubileumsdagen, säger platschef, Richard Letterborn.

När biografen öppnades var den en så kallad paradbiograf med statyer och konstverk. 1973 byggdes den om till en flerbiograf. Renoveringar har gjorts och större dukar har satts in i det som i dag är sju salonger. Men mycket finns kvar från 1936, till exempel formen på foajén, fontänerna och salongsdörarna som pryds av filmmotiv gjorda av konstnären Rudolf Persson.

– Det känns jättekul att fira jubileum och att biografen har kunnat bevaras. Atmosfären och charmen finns fortfarande kvar, säger Richard Letterborn.

MARIA HAGSTRÖM

SANNA BRÅDING:

"Lättare att vara en 'bad boy' än en 'bad girl'."

UNDER DEN PERFEKTA ytan med filmroller och programledarjobb pågick kampen mot missbruk och ätstörningar. Den offentliga kraschen kom i form av ett fängelsestraff för narkotikabrott hösten 2008. I självbiografin *För mycket av allt* berättar 36-åriga Sanna Bråding sin historia.

– Jag har sen ett par år känt inom mig att nåt måste ut, men jag var inte helt säker på hur. Jag blev peppad att skriva min allra första föreläsning under sommaren 2015 och när jag väl uppträdde med den och mötte publiken insåg jag att jag hade ett ännu större behov av att berätta sanningen bakom allt. I samma veva hörde flera bokförlag av sig.

Vad har varit tuffast med att skriva boken?

– Att jag tillät mig själv att kasta mig tillbaka i tiden helt skyddslos. Vissa saker var rätt jobbiga att möta igen, men det var också det bästa med skrivandet. Jag har fått svar på ytterligare några frågor som legat inom mig och erkänt sidor hos mig själv jag inte riktigt orkat ta ut i ljuset tidigare.

Vilka hoppas du ska läsa *För mycket av allt*?

– Alla de som känner att de kan hitta någon typ av ljus, pepp och hjälp

ROBERT ELDRIM

genom den. Alla de som kan hitta en känsla av att de inte är ensamma och alla de som kan få en ökad förståelse för folk i sin närhet. Jag använder min resa som ett verktyg för att försöka förklara och belysa hur lika vi är och hur vi fungerar som människor med alla våra flyktbeteenden och ett känsligt inre som vi försöker skydda på alla möjliga olika sätt. Och framför allt för att påvisa att det alltid finns ett varför. Det finns alltid en anledning till att vi hamnar där vi hamnar i livet.

Vissa offentliga personer som hamnar i liknande situationer som din kommer lättare undan än andra. Vad tror du det beror på?

– Det har jag funderat mycket och länge på. Jag har inget svar på det, men jag tycker mig se en ganska stor

skillnad mellan kön. Det är lättare att vara en "bad boy" än en "bad girl". Det är mer accepterat och invant i vårt samhälle. När media, eller vissa personer, valt att hänga ut en person, då är det så lätt för den stora massan att bara hänga på. Det är så vi fungerar i mycket tyvärr.

Hur är din livssituation i dag?

– Livet har sina upp- och nedgångar och så kommer det nog alltid se ut, men jag bor med min fantastiska lilla virvelvind till son som är en stor drivkraft för mig att hela tiden bli en bättre människa. Med handen på hjärtat kan jag säga att jag har det ganska bra i dag, även om jag har insett att jag "valde" ett liv som inte alltid är det lugnaste...

DAVID BOGERIUS

ZELDA AV LINA NEIDESTAM

Jägare och samlare
10 000 f. Kr.Jägare och samlare
2016 e. Kr.

VICKY NÖJESPRODUKTION & ZENTERTAIN PRESENTERAR

Rachel
MOHLIN

Dan
EKBORG

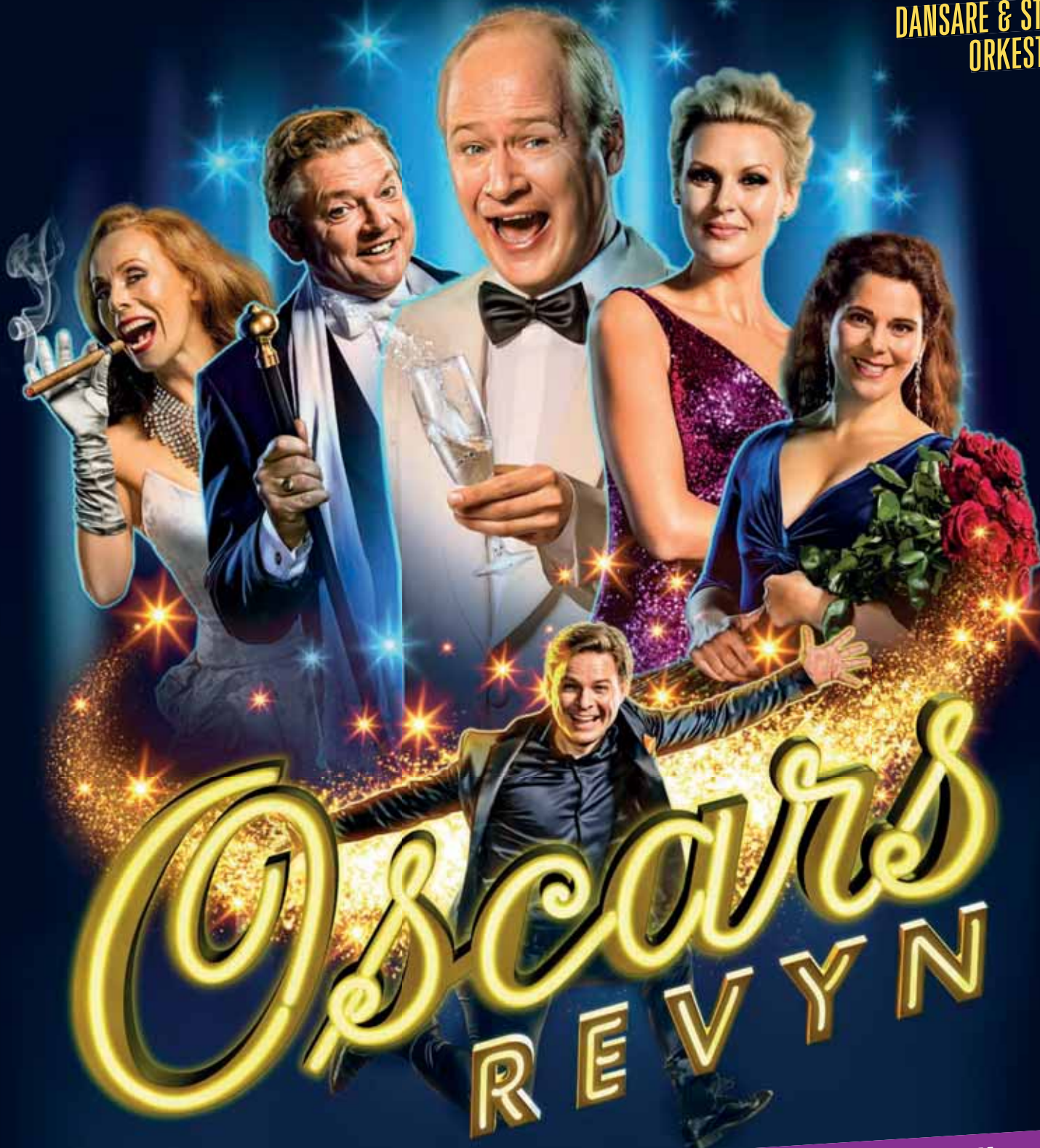
Robert
GUSTAFSSON

Sanna
NIELSEN

Vanna
ROSENBERG

Kim
SULOCKI

DANSARE & STOR
ORKESTER

OSCARS FIRAR 110 ÅR MED STJÄRNSPÄCKAD SHOW!

Regi EDWARD AF SILLÉN **PREMIÄR 22 SEP** Biljetter: SHOWTIC.SE
Boka våra förmånliga **SHOWPAKET** tel 08-20 50 00 www.oscarsteatern.se

Manus CALLE NORLÉN Producent JOHAN VON DER LANCKEN Exekutiv Producent VICKY VON DER LANCKEN Medproducent BOSSE ANDERSSON

OSCARS
TEATERN

BRILJANT:

Vinnande Spoken Word-poet

.....
Mariama Jobe, 20 årig producent från Jordbro, vann Spoken Word-tävlingen Ortens Poesi.
.....

– Jag har skrivit poesi sen jag lärde mig skriva och skriver för att jag som svart muslimsk kvinna från en förort som Jordbro alltid tystas ner. När jag skriver kan ingen tysta mig. Min poesi handlar om samtiden och om mitt liv.

– Spoken Word är en speciell konstform där man läser upp sin poesi inför publik. Men när jag skriver poesi blir det som jag pratar, alltså slumpmässigt. Förut försökte jag tänka på hur jag skrev så att folk skulle förstå och hänga med. Nu har jag släppt de tyglarna och skriver ut mina tankekartor. Då kommer också rytmen automatiskt.

– Egentligen tycker jag inte att man kan tävla i poesi, det var första gången jag gjorde det. Jag tänkte att jag skulle utmana mig själv. Dikterna skulle vara tre minuter långa – det gäller att fånga publiken och inte tappa bort sig. Men jag tror att mina dikter var fem minuter. De brukar vara ännu längre, nästan som romaner.

– Dagarna innan tävlingen var jag nervös, jag skulle tävla mot duktiga poeter. Men på tävlingsdagen bestämde jag mig för att vara mig själv och inte krängla till det. Sen ville jag bara få det avklarat. Ändå bad jag arrangörerna att få komma lite längre ner på startlistan så min syster kulle hinna komma. Då fick jag starta sist.

– Med mina dikter blottar jag själen, vilket kan vara jobbigt och utelämnande. Men det är fantastiskt när folk kommer fram efter att jag läst och säger att de känner igen sig och att de väntat på att nån ska beskriva det i ord.

– Jag vann Spoken Word-tävlingen i Kista och det var riktigt kul eftersom många av mina vänner var där. Förutom diplom och prispengar kommer dikterna också att tryckas och publiceras.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

**FANAN VÅR, ÄR
GRÖN OCH VIT!**

**MISSA INTE NÄSTA HEMMAMATCH,
SKAFFA BILJETT PÅ HAMMARBYFOTBOLL.SE**

**HAMMARBY
FOTBOLL**

PÅ HÖRNET:

Tyska Brinken/Stora Nygatan

"Jag kör bort de gamla rören från källaren till en station för grovsopor."

NAMN: Göran Nordenlöv

ÅLDER: 52 år

YRKE: Rörmokare och fastighetsskötare

Vad är det för arbete du håller på med här?

– Det är en bostadsrättsförening som byter vatten- och avloppsrör. Jag kör bort de gamla rören från källaren till en station för grovsopor.

Hur är det att jobba i fastigheterna i Gamla stan?

– Det är krångligt. Eftersom det sällan finns hiss blir det mycket bärande i trånga trappor. Och ett ständigt stressmoment är det också att försöka hitta parkeringsplats och sen hålla koll på tiden så att det inte blir böter.

Händer det att turister frågar dig om vägen?

– Ofta. De vill veta hur de kommer till Järntorget, Stortorget, Nobelmuseet och till tunnelbanan.

TEXT **GERD ERIKSSON**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**

 NATURKOMPANIET

MALL OF SCANDINAVIA | TÄBY CENTRUM | SICKLA KÖPKVARTER | ODENGATAN 50
SVEAVÄGEN 62 | HANTVERKARGATAN 38-40 | KUNGSGATAN 4 | KUNGSGATAN 26
WWW.NATURKOMPANIET.SE

Foto: Bryan Adams

Bryan Adams

Exposed

Att Bryan Adams utställning heter *Exposed* säger mycket om honom själv och hans värld. Vad gör det med människor att vara exponerade för andras blickar 24:7? Vare sig det är stjärnor eller soldater där kriget gett dem skador för livet. Soldatsoenen och fotografen Adams vet efter 30 år som artist: "Vi är alla bara människor". Kom hit och dela hans värld. #exposed

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Öppet sön-ons 9-23, tor-lör 9-01 | fotografiska.se

Fotografiska

PARTNERS

Clear Channel

ineko

TELE2